

פרוטוקול הוועדה להצעת מדיניות
להסדרת התיישבות הבדואים בנגב

מיום 14.02.2008

חברי הוועדה:

אליעזר גולדברג - יו"ר, שופט בית-המשפט העליון בדימוס

יוסי ישי

אחמד אלסד

דודו כהן

שרון גמבשו

פייסל אלהוזייל

יורם בר סלע

בלהה גבעון

רכזת הוועדה:

שרון ניקוליץ'

אורחים בישיבת היום:

עמרם קלעג'י

ד"ר ערן כהן

הפרוטוקול לא עבר הגהה, לא אושר ואין אחריות לגבי הדיוק והאמור בו

פרוטוקול

יו"ר, אליעזר גולדברג: בוקר טוב. אנחנו נשמע הבוקר את הסקירה של מר עמרם קלעג'י, אני בטוח שיש למר קלעג'י הרבה מה לומר, ובוודאי דברים חשובים, כמי שמעורה בנושא שאנחנו דנים בו. בבקשה, מר קלעג'י.

עמרם קלעג'י: בוקר טוב, אדוני השופט, הוועדה ואורחים.

אני באתי עם נציגים מהמועצה עצמה, ד"ר מאג'יד שהוא מרכז את המחלקה הסוציאלית ומוטי שהוא מהנדס המועצה וד"ר כהן, אהרון זוהר, הוא אחד היועצים בתוך המועצה.

דבר נוסף, בין הנוכחים אני רואה גם חברי ועד של היישובים שלנו. תכף אני אסקור ובין ההמלצות שלי, אני, מה שמציע, שהוועדה תמצא לנכון לבקר ביישובים שלנו ולהיפגש עם הוועדים של כל יישוב. הייתי מאוד רוצה, כי אולי זה התחלת תהליך של הפיתרון של הסיפור. כלומר, הדו-שיח שיווצר עם הציבור של הוועדים שאתם אנחנו מנסים להוביל את הפיתרון, לפי דעתי הדו-שיח שיווצר בין הוועדה לבין הוועדים של היישובים, אני חושב שהוא כמעט חיוני.

יו"ר, אליעזר גולדברג: הדו-שיח יכול גם להתקיים באולם הזה,

עמרם קלעג'י: כן, הוא יתקיים, אבל אני רוצה, מבקש,

יו"ר, אליעזר גולדברג: לא, אני אומר - יכול להתקיים באולם הזה, לאו דווקא חייב להיות בשטח,

עמרם קלעג'י: אבל הוא חלק,

יו"ר, אליעזר גולדברג: הביקור זה עניין אחר, ביקור זה עניין אחר,

עמרם קלעג'י: אני מבקש, כן, להצמיד חלק מהביקור, לא כולו, חלק מהביקור, עם מפגש של האנשים במקום, אבל לא, וחלק מהם

גם יהיו בתוך האולם הזה, תגבו עדות מהם או עיון בהם, זה מה שאני מציע.

דבר נוסף, כללי, שאני רוצה להגיד - הדו"ח של מבקר המדינה על 2002, אני חושב שהוא, כדאי שיהיה בפני הוועדה, אני לא אומר את זה לפני השופט, אבל דו"ח שקראתי אותו מספר פעמים, אני חושב שהוא בדק את הנושאים, את העובדות של הסיפור והם כתובים בצורה, לעניות דעתי, בצורה נכונה. כלומר, החלק הזה, אני לא רוצה לחזור עליו, כל מה שישנו בדו"ח, הוא חלק מהדברים שאני חושב שהם עובדות שכדאי שיהיו בפני כל הוועדה. אז אני מקווה שזה נמצא.

עכשיו, המועצה שלנו הוקמה ב- 2004, בהתחלת שנת 2004. זו המפה של האזור של באר-שבע. ברשותכם, אני רוצה לנסות להגדיר את הבעיה מנקודת ראות שאני רואה אותה.

יו"ר, אליעזר גולדברג: הדו"ח של המבקר הוא מ- 2002?
 עמרם קלעג'י: לא, עבר, כמה שאני זוכר, יצא,

יו"ר, אליעזר גולדברג: 2002, אבל אתה אומר שהמועצה הוקמה ב- 2004.
 עמרם קלעג'י: בלי קשר לדו"ח. עשיתי נקודה.

יו"ר, אליעזר גולדברג: על התאריכים, על השנים. הדו"ח יצא ב- 2002, עוד לפני שהוקמה?

עמרם קלעג'י: כן, בלי קשר למועצה.

יו"ר, אליעזר גולדברג: עוד לפני שהוקמה המועצה.

עמרם קלעג'י: שמתי נקודה, עברתי לנושא אחר, כן.

הנושא היום, ברשותכם, ננסה להגדיר את הבעיה מנקודת הראות שאני רואה אותו ולנסות להציע הצעה איך פותרים את הבעיה. הבעיה מורכבת, היא לא רק נושא אחד, היא מורכבת מהרבה נושאים שהם שכבה על שכבה והסיפור מתחיל להיות מיום ליום יותר

מסובר, כלומר כל שנה שעוברת התסבוכת של הנושא הולכת וגדלה.

לכן, אחרי התיאור הזה, אני אנסה להגיד לכם מה אני מציע כדי לפתור את הבעיה. זה, בערך, מה שאני מנסה לעשות היום.

אנחנו רואים פה את השטח על המפה, את באר שבע אנחנו רואים. מצד ימין, באר שבע, ערד ודימונה למטה. זה למעשה רוב האוכלוסייה שאנחנו מדברים עליה. המועצה נמצאת ככה, בצד, בכביש תל-אביב באר-שבע מצד שמאל, זה טראבין, זה יישוב שהאוכלוסייה שעברה, חלקה עברה מעל-יד עומר עברה לשם. מה שיש לנו שם במקום, עברו קרוב לשני-שליש מהאוכלוסייה או 60% והיתרה נשארה עוד בעומר ועדיין לא עברו משמה.

המינהל שם ביצע תשתיות במקום, המועצה בנתה בית-ספר, גני-ילדים וזה מה שהיישוב מתפקד בצורה כזאת, כלומר,

יו"ר, אליעזר גולדברג: איזה צורת יישוב יש שם? של מגורים בלבד או גם-? עמרם קלעג'י: מגורים וישנו גם שטחים חקלאיים בתוך היישוב. אני אביא אחר-כך, אני הבאתי לצורך זה גם את כל תוכניות המתאר, יו"ר, אליעזר גולדברג: טוב.

עמרם קלעג'י: אז כך, לגבי השאלות האלה, גם אני אפרוש אותן יחד. אחרי טראבין, אנחנו מדברים על אום-בתין, זה היישוב אום-בתין, זה הגבולות שלו. התוכנית, אנחנו בדו-שיח עם היישוב, הולכת להיות מופקדת עכשיו. היתה תוכנית, כמעט הלכה להיות מאושרת. מה שאנחנו עשינו במועצה, פתחנו את התוכנית, הבאתי את האדריכל לתוך השיק של ראש הוועד שהוא נמצא פה, ישבו קבוצת אנשים שם, קרוב ל- 200 איש, מספר פגישות, ונדמה לי מספר הפגישות שנעשו עם האדריכל היו קרוב ל- 50

ישיבות. כלומר, ניסינו להגיע למצב כזה שאני יוצר דו-שיח עם האוכלוסייה לגבי הנושא של התכנון שם.

ישוב נוסף שישנו זה אל-סאייד, זה בהמשך של כביש, אני עובר קודם כל לכביש שלכיוון ערד, זה אל-סאייד, שהוא דרומית מחורע, גם היישוב הזה צורף אלינו יותר מאוחר. התוכנית, גם קיבלתי תוכנית כמעט מאושרת, עצרתי אותה, פתחתי אותה לציבור ושמה עשינו עם הציבור ישיבות עם האדריכל, אני חושב בלי הגזמה קרוב לאיזה 50, 60, 70 ישיבות שאני לא מאמין שיש מישהו שיכול להגיד לי שם, נדמה לי שבאף יישוב בארץ לא נעשה, אני ליוויתי את התכנון בארץ לא יום, נדמה לי שבאף יישוב בארץ לא עשו ככה דו-שיח עם האוכלוסייה לגבי איך צריך לראות את היישוב ואיך, איפה צריך לעבור הכביש ואיפה צריך לעבור המרכז האזורי.

מהדו-שיח הזה אני רציתי להציג עוד משהו, כי פה, בתוך המסגרת הזאת של קבלת מסקנות של תוכנית המתאר איך תיראה, גם פה למעשה גם צומחת מנהיגות של היישוב עצמה. כלומר, הרי האינטרסים מתחילים להיות מנוגדים או לצופ, תוך כדי הסכמה על תוכנית מתאר, ואני אביא דוגמה אחת קצת יותר מפורטת איך עשינו את הסיפור, מתחילה לצמוח מנהיגות כי קבלת תוכנית מתאר של יישוב זה פשרה עם האוכלוסייה, זה לא יעזור לאף אחד שום דבר. כי אף אחד לא, כל אחד רוצה את הדברים האחרים לא אצלו בבית, אלא מחוץ למחנה וצריכים כבישים, צריכים בתי-ספר, צריכים מקום לאשפה, צריכים מקום, אף אחד לא, חלק מהדברים לא רוצה את הפונקציות על-ידו וקבלת הפשרה היא חלק מצמיחת המנהיגות בתוך היישוב.

זה אל סאייד. מולדה אל אטראש, הוכנה תוכנית על-ידי המינהלת, אנחנו קיבלנו אותה כמו שהיא, הדו-שיח שנוצר לנו עם האוכלוסייה הוא כמעט דו-שיח אילם, אנחנו לא הצלחתי ליצור אתם קשר אמיתי שם. זה מה שיש בקטע הזה, במולדה.

בקטע הזה של מכחול, מה שאנחנו עשינו וזה בדרג'את, ישנו יישוב למעלה, דרג'את, עם המחוז, סימנו לא קו כחול, זה קבוצה של אוכלוסייה של 900 נפש, 1,000 נפש, עשינו קו כחול ליישוב, כלומר לא, עקרנו את זה מכל הקטע של המכחול ודרג'את, הכרנו בו כיישוב וזה עבר בוועדה המחוזית. כלומר, התוכנית היא מאושרת, המפורטת הבאנו לתוכנית מפורטת גם כן מאושרת. על דעת האנשים, כלומר, זה תוכנית למעשה בהסכמה מ-א' עד ת' של הסיפור. היה ויכוחים, אבל עם הוויכוחים שגמרו.

עכשיו, מה שאנחנו עשינו, זה לא לקחת את האוכלוסייה ולהרוס את כל הבתים כי פורמאלית, כל הבתים האלה הם למעשה לא חוקיים. מה שאנחנו עשינו, בדרג'את למשל ואני מסמן על כיוון של פיתרון, לקחנו את היישוב דרג'את, עשינו לו קו כחול, משאירים את המצב כמות שהוא. אני לא מזיז שום דבר. עכשיו, הדו-שיח שנוצר עם האוכלוסייה הוא דו-שיח כזה - אני צריך להכניס גם שירותים לשם, כלומר זה, ותשתיות, זה כביש, זה ביוב, זה חשמל, זה מים. לקחנו מהמתכנן, אמר - תשב על היישוב ונעשה כמה שאפשר בתוך היישוב עצמו, איך אני מכניס כמה שאפשר להזיז.

היו אצלי בחדר, היה קרוב, דיון של, אחרי שבישול גדול ארוך מאוד, היה דו-שיח של קרוב לאיזה ארבע-חמש שעות, היו צעקות עד לב השמיים, ואמרו לי תיכנס עכשיו. יצאתי מהחדר, אמרו לי

תיכנס, אמרתי להם שזה מתבשל משהו, כי הצעקות הם לא לחינם, אלא על נושא שכל אחד ידע להגדיר את הסיפור שלו. הסיכום היה שאחרי שנכנסנו, היה סיכום של להוריד חמישה בתים מתוך המכלול הזה, כדי שתשתיות יוכלו להיכנס. כלומר, חלק מהאפיק של הפיתרון שאני מציע אותו, כלומר רוצה לעשות קשת של פתרונות, שאם יתגבש יישוב כמו שהוא, שאפשר לראות אותו, לא יקרה שום אסון, כלומר, אם המקום הוא לא נחוץ ל-א' או ל-ב', שלא יקרה שום אסון, לקחת את היישוב ולסמן אותו ולהשאיר אותו כמות שהוא. ולנסות איכשהו להכניס תשתיות לשם.

יוסי ישי: ושם מה, שמים,

עמרם קלעג'י: תכף אני עבור על זה, אני אומר לכם, מה שעשינו, אני אומר לך דוגמה.

יוסי ישי: אם רוצים ללמוד מהמקרה הזה,

עמרם קלעג'י: אני אביא דוגמאות ואני אנסה להגדיר את מה שאני אומר לך, ולתת להם גם, תרצו מדדים, אני אציע מדד גם.

יוסי ישי: עוד שאלה אחת, דרך אגב, יכול להיות שתתייחס אליה בהמשך, אבל עוד שאלה אחת.

בתוך הקו הכחול,

עמרם קלעג'י: פסח, קושיות מגיעות בסוף, לא?

יוסי ישי: אני מפריע. בבקשה.

עמרם קלעג'י: סליחה.

יוסי ישי: לא, זה בסדר.

עמרם קלעג'י: זה מה שעשינו שם בדרג'את.

בתוך השטח הזה של מכחול, יש לנו עוד אוכלוסייה וצעד נוסף שנעשה

פה על-ידי משרד הפנים, לקחו את המקטע של בו רביע, שהוא

נקרא חוות כוחלה, והגדירו אותו ככוחלה והעברנו את זה במליאה אצלנו. כלומר, גם אותו שטח של כוחלה, מסומן כשטח של קהילה שיכולה לארגן את חייה בתוך המסגרת הזאת. זה הצעה שהובעה על-ידי משרד הפנים. אנחנו העברנו את זה במליאה, וזה הפך להיות שטח למעשה בתוך תחום המועצה. אני פשוט עושה סקירה קצרה, תכף אני, זה. אחר-כך, בכביש באר-שבע דימונה, יש לנו שני יישובים, זה אבו גרינאת וזה קיסרסר, או שבט הוואשלה שיושב שם. באבו גרינאת ככה, התוכנית, אני לא נגעת בה, כלומר המועצה לא נגעה בה, קיבלנו אותה כמו שהיא, עם הסכמות כאלה ואחרות שהיו עם האוכלוסייה. בשלב זה, המינהל והמינהלת פיתחו קרוב ל-100 ומשהו מגרשים, שעדיין לא שווקו, אלא שווקו רק שלושה מגרשים מתוך ה-100 הלה, זה כבר נדמה לי כמה שנים כבר השטחים מוכנים, שנתיים-שלוש, משהו כזה. שלוש שנים. השטחים לא שווקו. שלושה מגרשים שווקו, שלושת המגרשים ששווקו הביאו לי תוכנית, כל אחד את הבית שלו, לוועדה המקומית, יש לנו ועדה מקומית על-יד המועצה, לוועדה המקומית. עשינו טקס, מחאנו כפיים שמביאים תוכניות מסודרות על-ידי מהנדסים ואנחנו אישרנו את התוכניות האלה. אני מקווה שההליך הזה ילך ואיכשהו יתקדם. זה מה שבאבו גרינאת. באבו גרינאת מה שאנחנו הצלחנו לעשות גם כן, בנינו בית-ספר יסודי במקום, בית-ספר תיכון, הוא בית-הספר התיכון הראשון שנבנה שם, תכף אני גם אראה לכם את התמונות ואנחנו מנסים איכשהו להתקדם בחלק ואני אגיד לכם מה הקידום שאנחנו רוצים לעשות לכם.

בוואשלה, קסירסר, תוכנית שקיבלנו אותה. בתוכנית היה קו חשמל לרוחב של היישוב. עם תוכנית מתאר של שני קווי מתח גבוה שהיו צריכים להיות קווי 400 ללוות את הסיפור. אנחנו, כשבאנו למועצה, זימנו את חברת החשמל ועוד גופים אחרים, סיכמנו אתם שאנחנו מורידים מהתוכנית את שני קווי המתח הגבוה וחברת החשמל הסכימה גם שהקו הזה של 160 גם ירד ולמעשה, משתחרר לי 250 דונם בתוך היישוב שהוא ביתר אותו לאמצע. זה מה שאנחנו בינתיים במועצה הצלחנו לעשות.

מה שעשינו גם כן, סללנו כביש עד האזור השירותים, הוקם בית-ספר יסודי שם, הפעלנו בית-ספר תיכון כבר בשטח שהשתחרר בבית-הספר היסודי. בית-הספר התיכון מתפקד ובית-הספר התיכון גם הולך להיבנות שם, השלד כבר גמור. בנינו גם בית ועד שם, אני מקווה שילך, כלומר, אני פשוט, כסקירה כללית.

יישוב נוסף זה ביר הדאג'. ביר הדאג', אוכלוסייה של קרוב ל- 5,000 נפש, נמצאים על קרקע שהיא כולה קרקע מינהל, אוכלוסייה שבאה לפני 12, 13 שנה, לא זוכר, הכינו תוכנית מיתאר. האוכלוסייה פרוסה, התוכנית מיתאר מדברת על 6,500 דונם, האוכלוסייה פרוסה שם על 20,000 דונם. אני אראה לכם איך זה נראה ועם הדו-שיח, אני, בינתיים אני לא רואה, מה שאנחנו המועצה עשתה בינתיים, אנחנו בנינו שני בתי-ספר שם, אני לקראת שנת הלימודים אני מקווה שיהיו מוכנים, בית-ספר יסודי ותיכון, ואנחנו סוללים כביש כניסה, כביש אספלט כניסה לשם, ולגבי ההתיישבות בפנים, עוד, עדיין הדו-שיח בין היישוב לבין המינהל, עדיין לא הגיע לסיכום, יש סיכומים כאלה וסיכומים אחרים, עדיין לא הגיעו לעמק השווה או לסיכום שיכול להפעיל, כלומר, התחילו, המינהל התחיל לפתח קרקעות שם, הופסקו

באמצע, כי הסיכום, הוועד אומר לי שהיה לו סיכום אחר שהמינהל לא מוכן לבצע אותו.

ניסיתי להפגיש אותם עם השרים, רק לאחרונה הבאנו את שר השיכון, שהוא אחראי על המינהל, הפגשתי אותו ביישוב שם, היה דו-שיח והסיכום שלו היה שתבוא קבוצה מאצלו, תעלה את זה, את הנושאים, הוא ילמד את הנושא וינסה איכשהו לפתור את הבעיה. עשינו את זה גם עם השר הקודם, עם שטרית וגם את מנהל המינהל הבאנו מספר פעמים, כלומר, ניסינו, כלומר, מבחינת המועצה ניסינו לעשות את המפגשים האלה, אני מקווה שיצליחו, אם תהיה, יהיה מפתח, שיטה, איך לפתור את הבעיה, אז עשינו מעשה.

יוסי ישי: תסביר מה הבעיה בגלל שכרגע אנחנו לא מבינים כלום. אתה אחר-כך תסביר מה הבעיה.

עמרם קלעג'י: תכף. אני רק בהתחלת היום.

יוסי ישי: תחזור לזה, בסדר.

עמרם קלעג'י: אני פשוט מוסר עובדות, מה שישנם.

כשרואים את המפה פה, רואים הכל בסדר, כי יש יישובים והכל מתוכנן

והכל מאורגן. המציאות היא לא זאת. המציאות היא פשוט אם

אדם מסתכל ממעוף הציפור, זה לא מה שאנחנו רואים פה.

יו"ר, אליעזר גולדברג: אני בכל-זאת רוצה לשאול, אני לא יודע אם כן תגיע

לזה, לא תגיע, אבל אני הייתי מבקש תשובה.

עמרם קלעג'י: כן-?

יו"ר, אליעזר גולדברג: כל, בכל אחד מהיישובים האלה, היסטורית, היה יישוב

שאחר-כך, יישוב כמובן לא מוכר, לא, ספונטאני, שאחר-כך

קיבל את הגבולות במסגרת תכנונית, או לא?

עמרם קלעג'י: אני הבאתי גם צילום אוויר וגם תוכנית. אני רוצה להראות את שני הדברים האלה ביחד, בדיוק לשאלה של כבודו. הבאתי צילום אוויר איך נראית האוכלוסייה הפרוסה על שטח, מצד אחד, מצד שני, מה תוכנית המתאר, כך שלמעשה אני מציג את זה במוצגים, את השאלה של כבודו.

עו"ד יורם בר סלע: אתה עושה קומפלציה שלהם או לא?

עמרם קלעג'י: לא לא, אני אראה לך,

עו"ד יורם בר סלע: לא קומפלציה,

עמרם קלעג'י: לא לא, בשביל מה לעשות?

עו"ד יורם בר סלע: בוא נראה.

עמרם קלעג'י: למשל, באבו גרינאת שראינו אותו, הנה צילום אוויר, אתם

רואים פה איך פרוסה האוכלוסייה. הקו הכחול שאתה רואה, זה

הקו הכחול שהוגדר,

עו"ד יורם בר סלע: של התוכנית?

עמרם קלעג'י: של התוכנית. והאוכלוסייה אתה רואה איפה היא נמצאת,

כן? היא לא בהכרח, היא בתוך המשולש הזה.

כלומר, מה שאני דיברתי על דרג'את, הוא לא הדוגמה הזאת.

יו"ר, אליעזר גולדברג: אז למשל, למה זה לא כולל,

עו"ד יורם בר סלע: למה לא הזיזו את ה,

יוסי ישי: בדיוק, למה טבלת הקו הכחול כזה ולא אחר?

עו"ד יורם בר סלע: לא הוא קבע,

יוסי ישי: אני גם שואל,

עו"ד יורם בר סלע: נקבע.

יוסי ישי: למה נקבע?

עמרם קלעג'י: אני שואל הרבה שאלות, כן? בסדר, חלק מהשאלות גם

אני שאלתי את עצמי.

יוסי ישי: דווקא אבו גרינאת, בוא ניצמד לאבו גרינאת.
 עמרם קלעג'י: הנה, קח את זה. יש פה מצד ימין על-יד הקו הכחול,
 קבוצה של קרוב ל, קרוב ל, אני יודע מה?

יוסי ישי: קבוצה מכובדת.

יו"ר, אליעזר גולדברג: כמה, בערך?

עו"ד יורם בר סלע: 300 תושבים.

עמרם קלעג'י: 500 תושב, בסדר?

יוסי ישי: רואים את היחסים.

עמרם קלעג'י: קבוצה,

עו"ד יורם בר סלע: 500 בוגרים או 500,

יוסי ישי: בתים.

עו"ד יורם בר סלע: לא לא, לא בתים, אוכלוסייה. נפשות.

עמרם קלעג'י: הרי הגבול הוא ממש נוגע. איפשהו, צריך לחתוך את

הסיפור. כביש 80 עובר ככה לכל האורך, זה התכנון שלו. זה, גם

זה אפשר היה להזיז, כלומר, אם מישהו היה, לא, כי הקונצפט

של הפיתרון היה אחר. בוא, כלומר, זה לא סתם מישהו בא,

אומר משהו. הקונצפט של הפיתרון הקודם, אתם מקדימים אותי

קצת יותר, הכנתי את עצמי באיזה צורה אחרת, אבל לא חשוב.

הקונצפט הקודם היה כזה - המינהל יפתח מגרשים, אנשים

יהרסו את בתיהם, יעברו למגרשים, לוקחים טבולרזה, מתכננים

את זה כאילו הכל מחדש, לוקחים חברה מנהלת, עושה את

הסיפור ויש,

יוסי ישי: יישוב חדש, רגיל.

עמרם קלעג'י: כן, לא, כלומר זה הקונספט שישנו. כולם יעברו למקום

אחר. ישלמו להם פיצויים על הבית שהם הרסו, ימדדו אותו, ואז

יקנו את המגרש ויעברו, כלומר, זה השיטה שהולך.

עכשיו, השיטה הזאת, השתדלו בה. אז היא עבדה בינתיים בשנים
האחרונות, עבדה בטראבין, בצורה כזאת או אחרת. במקומות
אחרים, אני לא רואה תוצר.

יו"ר, אליעזר גולדברג: טראבין הרי המרחק גדול בין ה,
עמרם קלעג'י: לא משנה, אבל עברו.
יו"ר, אליעזר גולדברג: לא לא לא, בכל-זאת, תראה, אני יכול להבין שאם
אתה מעביר את הקו הכחול סביב היישוב, קשה לך אחר-כך
לתכנן אותו.

עמרם קלעג'י: כב' השופט, אני, עוד פעם,
יו"ר, אליעזר גולדברג: אולי תיתן לי רק להשלים את השאלה,
עמרם קלעג'י: כן.

יו"ר, אליעזר גולדברג: אז נדבר בצורה שאנחנו מבינים האחד את השני.
אם אתה לוקח את היישוב, כפי שהוא היום, עם הפחונים ועם המבנים
הבלתי חוקיים וכל השאר וכל השאר, אם אתה עושה סביבו קו
כחול, אתה למעשה מונע את התכנון.

עמרם קלעג'י: נכון.
יו"ר, אליעזר גולדברג: מפני שאתה לא יכול לבנות כשיש שמה אוהל, אתה
לא יכול לבנות מבנה, אתה לא יכול לחלק את ה, לחלקות, את
הזה.

עמרם קלעג'י: נכון.
יו"ר, אליעזר גולדברג: אז אני יכול להבין שאם יש לך יישוב, אתה אומר - אני
לא מכניס אותו לקו, אני קודם כל משרטט את הגבולות שלו,
ושם אני מתכנן, ואז אני מעביר אותו בשניים, שלושה, עשרה
מטרים, מכניס אותו לפנימה. על זה, זה הגיוני, מפני שאם אתה
שואל למה, יכול להיות שהתשובה היא - אנחנו במתכוון לא
העברנו אותו, עשינו את הקו הכחול, נתכנן, עם כבישים, עם

ביוב, עם חשמל, עם הכל, נחלק לחלקים, ואז נעביר את היישוב פנימה.

עמרם קלעג'י: זאת בדיוק התשובה.

יו"ר, אליעזר גולדברג: לא, מפני שקודם אמרנו - למה פתאום אלה בחוץ? אז התשובה, כי, שעלתה לי בראש היא, זה במתכוון, כדי לאפשר בנייה. אתה לא יכול, כי יש לך שולחן, אתה לא יכול לבנות עליו אוהל או לא יכול לבנות עליו צריף.

עכשיו, זה, כשיש לך אפשרות כזאת. יש, אבל אני שמעתי קודם, גם על אפשרות שבכלל אתה מעביר ממרחק אתה מעביר, למקום, לטראבין, אני חושב.

דובר: זה המקרה היחיד.

יו"ר, אליעזר גולדברג: לטראבין?

עמרם קלעג'י: כן.

יו"ר, אליעזר גולדברג: אתה מעביר,

דובר: זה המקרה היחיד, שהם אוכלוסייה,

יו"ר, אליעזר גולדברג: אוכלוסייה שהיתה בכלל במקום אחר, אבל זה המקרה החריג. רוב היישובים, היו באותה מתכונת או אותה קונספציה שאתה עושה את הקו הכחול, לאו דווקא עוטף את היישובים, לאו דווקא, לא יישובים, את התושבים, את ה, לאו דווקא עוטף אותם אלא בכוונה לא עוטף אותם, כדי שתוכל לתכנן ולהכניס, להעביר אותם לתוך השטח.

עמרם קלעג'י: זה בדיוק, זה הסיפור. כלומר, זה גם הרציון שעמד מאחורי המתכננים. כלומר, זה לא סתם אנשים מטומטמים, באו עשו משהו,

יו"ר, אליעזר גולדברג: זהו.

עמרם קלעג'י: זה מה שעמד מעל הסיפור.

עכשיו, מה אני אומר? עובדה שזה לא עובד.

יו"ר, אליעזר גולדברג: למה?

יוסי ישי: למה?

מהנוכחים: למה? אם המחשבה כל-כך יפה של המתכננים, לפי השיטה, זה

לא עובד, סימן שהיא לא כל-כך יפה.

עמרם קלעג'י: לכן, לא יודע, לא,

יו"ר, אליעזר גולדברג: בשביל זה אנחנו רוצים לשמוע.

עמרם קלעג'י: כן. לכן, אני חיפשתי פתרונות מסוג אחר, חיפשנו עם כב'

הממונה על המחוז ואחרים, חיפשנו, כלומר, ללכת כל הזמן על

הסיפור, עובדה שזה לא הולך. זה יפה, זה נכון, לתכנן על

טבולרזה, פנטסטי, להעביר אותם, הגיוני, הכל.

יוסי ישי: כאילו אנחנו בפינלנד.

עמרם קלעג'י: כן. לקחנו, לכן חיפשנו דרכים אחרות לפיתרון. בדיוק זה

הרציו שעמד, כלומר, מי שתכנן ביצוע כזה הוא לא היה איש הכי

מטומטם שישנו, רצה ללכת באותה שיטה.

יו"ר, אליעזר גולדברג: זה מסתובב לי כל הזמן בראש, מפני שאנחנו עוד לא

קבענו כלום, לא, עוד לא, אין לנו, לא גיבשנו עמדה. אבל

שמענו כאן - תנו לגיטימציה ליישוב, במקום שהוא יושב, לא

סנטימטר אחד ימינה ולא שמאלה, ותכניסו אותו לקו כחול.

עמרם קלעג'י: ועשינו את זה, אנחנו. ביישוב אחד אנחנו עשינו את זה.

יו"ר, אליעזר גולדברג: אז אני, לא, אז כל הזמן שאני אומר מסתובב לי

בראש, איך אתה יכול לבנות יישוב,

עמרם קלעג'י: נכון.

יו"ר, אליעזר גולדברג: איך אתה יכול לבנות יישוב? אתה נותן גושפנקה

לבלגאן.

עמרם קלעג'י: נכון.

יו"ר, אליעזר גולדברג: אתה נותן גושפנקה רשמית.
 יוסי ישי: זה במקום תכנון ובנייה, זה בנייה ותכנון. זה הכל.
 עמרם קלעג'י: נכון.
 יו"ר, אליעזר גולדברג: אתה נותן גושפנקה לבלגאן. אתה אומר - אם יש
 אוהלים ויש צריפים ויש זה, תשאיר את הכל במקום. אלא מה?
 תכניס אותו לתוך הקו הכחול.
 עמרם קלעג'י: לא צריך לעשות את זה סוחף. זה כמו שאנחנו עושים
 בארץ, אם אנחנו עושים, בינוי, פינוי בינוי. יש מרכזי ערים שלא
 מתאימים ממש, אז אתה, הוכר בהם,
 יו"ר, אליעזר גולדברג: על אותו מקום שיש בתים,
 עמרם קלעג'י: על אותו מקום, אתה הורס,
 יוסי ישי: זה המתוכנן. וזה היום, אתה הורס ובונה מחדש?
 עמרם קלעג'י: אני לא בא להגיד לך,
 יו"ר, אליעזר גולדברג: אבל גם פה אפשר,
 עמרם קלעג'י: לא בא לך מה שאני מציע זה,
 יו"ר, אליעזר גולדברג: זה לא אותו דבר?
 יוסי ישי: למה לא אותו דבר?
 עו"ד יורם בר סלע: תראה צילום גדול של הדבר הזה, ונראה עם מי אפשר
 היה לתכנן את זה.
 עמרם קלעג'י: מר בר סלע, אתה איש חוק, למה לא, כי מה שהיה שם
 היה חוקי עד הסוף. פה יש לי מצבים אחרים, זה לא,
 יו"ר, אליעזר גולדברג: בדיוק.
 עמרם קלעג'י: זה לא בדיוק.
 אבל פה אני ניסיתי בכל מצב,
 יו"ר, אליעזר גולדברג: אבל אתה אומר שהיה מקום אחד שכן עשו את זה.
 עמרם קלעג'י: כן, אנחנו עשינו.

יו"ר, אליעזר גולדברג: לא, שקיבלו את זה,
 דובר: בדרג'את.
 עמרם קלעג'י: דרג'את, כן.
 יו"ר, אליעזר גולדברג: דרג'את, ממש,
 עמרם קלעג'י: אני רוצה שתראו, אני רוצה שתראו.
 יו"ר, אליעזר גולדברג: רגע, מה אם צריכים, צריך לעבור שם איזה כביש?
 עמרם קלעג'י: חמישה בתים אנחנו נוריד אותם,
 יו"ר, אליעזר גולדברג: אתה הורס את השניים,
 יוסי ישי: עושה התאמות נקודתיות לפי התכנון,
 יו"ר, אליעזר גולדברג: שלושה מבנים,
 עמרם קלעג'י: נכון. חמישה,
 יו"ר, אליעזר גולדברג: ואנחנו נעכב את הדרך, אבל, אבל,
 עמרם קלעג'י: עיקול חינני.
 עו"ד יורם בר סלע: השאלה אם היית עושה צילום אוויר מוגדל של הקטע הזה
 שראינו קודם,
 עמרם קלעג'י: אני אביא לכם,
 עו"ד יורם בר סלע: אי-אפשר לא לתכנן אותו, על בסיס מה שקיים?
 עמרם קלעג'י: אז מה שאני מבקש, כדי להמחיש את זה, מה שביקשתי
 בהתחלת דבריי, מהוועדה הנכבדה, לבקר בדרג'את, מקום אחד,
 ועוד מקום, לא לעשות את הכל. כלומר, לעשות שתי דוגמאות,
 לראות - יש מקומות, לכן, הכיוון שאני מדבר עליו, לפתוח קשת
 אפשרויות בין הקצה הזה של דרג'את,
 יו"ר, אליעזר גולדברג: אתה זוכר מה שאמרתי, אני לא התנגדתי לבקר, אני
 רק אמרתי, שאת שמיעת,
 עמרם קלעג'י: אם אפשר,

יו"ר, אליעזר גולדברג: לא, שמיעת התושבים או שמיעת הטענות או שמיעת הרעיונות, נעשית פה.

עמרם קלעג'י: נכון.

יו"ר, אליעזר גולדברג: שם אנחנו נסתכל.

עמרם קלעג'י: אתם תחליטו מה לעשות, לא אני. אני רק מציע.

יו"ר, אליעזר גולדברג: אני מזכיר לך את מה שאני אמרתי.

עמרם קלעג'י: אני על גדר מציע רק.

יו"ר, אליעזר גולדברג: אני מזכיר לך את מה שאמרת.

עמרם קלעג'י: בבקשה, כן.

ד"ר ערן כהן: אילוסטרציה לדיסוננס בין האוכלוסייה לבין שיקולי תכנון. למה הדלתא הזאת, הקו הזה נקבע, זה רדיוס הסיכון מרמת בקע.

עמרם קלעג'י: אין מה להגיד.

ד"ר ערן כהן: אזור התעשייה של, הקו הזה, המזרחי, הוא כביש 80. ככה עבד המתכנן. זאת אומרת, הוא לקח את קו הכביש, הוא לקח את

רדיוס,

עו"ד יורם בר סלע: את הכביש, כלומר, ללא התושבים.

ד"ר ערן כהן: נכון, בדיוק ככה. אלה שני השיקולים.

עכשיו, זה פחות גמיש, אבל הכביש הרבה יותר גמיש.

עו"ד יורם בר סלע: נכון. לכן אני חוזר חזרה על השאלה, לו היינו רואים צילום אוויר מוגדל של המקבץ הזה, האם לא אפשר היה לתכנן על

הבסיס, וכמובן מזיזים פה ושם בתים, אבל זה במתחם היישוב.

עמרם קלעג'י: אם הייתי יודע מה יהיה, איך אומרים? החוכמה של אתמול

היא גדולה. אני היום לא יודע מה להגיד לך. זה, זה התוכנית

שישנה, ואני פשוט, אז אמרתי לכם את דעתי בין השורות, זה

המצב שישנו.

עו"ד יורם בר סלע: אז אנחנו תוהים,

עמרם קלעג'י: גם המתכנן, הוא לא היה, בוא, הם חשבו בשיטתיות, באמת בשיטתיות הכי גדולה שיכולה להיות. אבל השיטתיות הזאת, עם המציאות, היא לא, עו"ד יורם בר סלע: אזור תעשייה, כביש, עמרם קלעג'י: לא השתנה, לא השתנה. עו"ד יורם בר סלע: אבל לא לבני-אדם. יו"ר, אליעזר גולדברג: בוא ניתן למר קלעג'י להמשיך. עו"ד יורם בר סלע: זאת אומרת אפשר לעשות שינוי, עמרם קלעג'י: סקרתי על המפה הזאת את היישובים. המציאות בשטח היא כזאת, כלומר, אם אני לוקח על אותו תא שטח, אני רואה שאין לי פה את מה שרציתי להקרין לכם. כלומר, אם אני לוקח, מבודד את הכל, את היישובים, לוקח את הבתים, צריפים, בתים שישנם, על אותו השטח, זה המצב. כלומר, אם מישהו ימצא לי פה סדר, אז אני לא יודע איפה אני אמצא אותו. לא, אני רוצה שנבין על מה אני מדבר. כי השוויתי את המפה, הכל נראה יפה, בצבעים יפים, ומסודר, ומתוכנן וזה. עו"ד יורם בר סלע: אבל יש פה גם ריכוזים, זה נכון, עמרם קלעג'י: אני אומר לך שכן, אני אומר לך כן, אז אני מחפש פה איכשהו עוגנים, כדי לתת להם את ה, עו"ד יורם בר סלע: איזה אזור זה שאתה מראה? עמרם קלעג'י: לא לא, זה כל, זה באר-שבע, זה כל אתר, כל השטח. לפעמים פחות אינפורמציה, יותר טוב. עו"ד יורם בר סלע: זה נכון. בכלל, אם לא היו עובדות, היה הכל יותר נוח. יו"ר, אליעזר גולדברג: העובדות לפעמים מקלקלות. עמרם קלעג'י: אבל זה עובדות, זה לא, זה כן. כלומר, אם מישהו רוצה לתאר את המצב זה המצב שיש שם.

אחמד אלאסד: השאלה שלי עכשיו, מה מעכב את התפתחות היישובים האלה?

עו"ד יורם בר סלע: לא שמעתי.

עמרם קלעג'י: רק התחלתי.

אחמד אלאסד: הם שאלו אותך כמה שאלות, איפה הקו עובר,

עמרם קלעג'י: כן.

אחמד אלאסד: לפעמים כשמתכננים ומתייעצים גם עם התושבים, בדרך-

כלל, ריכוזים כל-כך גדולים שהם צמודים לקו הכחול,

מההתחלה, מראש, הם מכניסים אותם, דואגים לתפוש אותם

בתוך הקו הכחול, כדי לפתור בעיות תביעות בעלות, אני יודע מה

זה בעיה של תביעת בעלות שם,

עמרם קלעג'י: כן.

אחמד אלאסד: ואני יודע שיש היום גם בעיה של גם פיצוי, שאם אתה

רוצה לנסוע על הכביש, או להעביר כביש שם במקום ומגיע

לתוך ריכוז, אפילו אם הקבוצה היא רוצה להתפנות, אבל הבעיה

שלי תקציבית, בינתיים, עד שייבנו, המגרש הוא לא מוכן שיחולק

המגרש לבנות ובינתיים הוא רוצה גם פינני. אם ייבנו פעם שנייה,

להוסיף, צריכים לבנות זמני ואחר-כך תוכניות קבע, זה עולה

בכספים וזה לפעמים מתערבב.

עמרם קלעג'י: אז מה השאלה שלך?

אחמד אלאסד: השאלה היא זה, אם יש לזה פתרון.

עמרם קלעג'י: תכף אני, אני הולך, רוצה עוד להגדיר את הבעיה.

אז מה שאני, מה שניסיתי לסקור, כלומר, הפריסה הזאת. תראה כמה

סעיפים. אל"ף, זה הפריסה הזאת שישנה, שתיים, הנושא

המקרקעין שאתם רואים פה למעשה זה גם הקטע הזה של

תביעות קרקע, שישנן, תביעות הקרקע על השטח עצמו.

יו"ר, אליעזר גולדברג: אתה שומע רק את אנשי הוועדה, מי שרוצה לדבר - יצא החוצה ושם ידבר. כן? אף אחד לא מדבר כאן.

עמרם קלעג'י: דבר שני, זה הנושא הזה של המקרקעין, זה, כלומר, למעשה זה הגוש, על אותו תא שטח שאני מראה אותו פה, זה אותו תא שטח, אלה הפוליגונים של תביעות הקרקע שישנן במקום. הקטע הזה של המקרקעין, הוא אחד הנושאים שהוא לא בא על פתרונו, הוא דבר שהוא עצר את ה, את ההסכמות ואת התהליכים שישנם, כל אחד טוען.

יו"ר, אליעזר גולדברג: הבעלויות.

עמרם קלעג'י: כן, כן, כן.

עברו שנים, המשפחות גדלו, התפצלו, וברגע שהתפצלו, כלומר, על אותו שטח, אז כבר אתה לא מדבר עם איש אחד, אתה מדבר עם כמה אנשים, ולא שייח' אחד יכול לגמור אלא אתה צריך להגיע לאיש עצמו וכל זה. לכן, הדו-שיח בנושא המקרקעי הוא גם במציאות הוא הרבה יותר קשה היום, הרבה יותר קשה, כי אנחנו, אין לך מישהו שאתה יכול לגמור אתו עניין, אפילו על יישוב, אפילו על קבוצה. זה לא רק בית אב אלא תת בית-אב.

יו"ר, אליעזר גולדברג: אנחנו שמענו, אני חושב שאפשר לומר ששמענו שתי דעות. דעה אחת אומרת - יש ייצוג. אנחנו, אני לא מדבר על הייצוג הפורמאלי של בחירות דמוקרטיות דווקא. אבל יש, אנחנו, דובר: יש מנהיגות.

יו"ר, אליעזר גולדברג: עם הכללים שיש לנו, אנחנו קובעים שאת הנציגויות, והם, והנציגות הזאת עומדת מול הממסד.

עמרם קלעג'י: טוב.

יו"ר, אליעזר גולדברג: זה שמענו.

מצד שני, ישנה דעה ואני אפילו מישהו העלה אותה על הכתב, אומר - אין בכלל דבר כזה של נציגות, אין. לי יש את הקרקע, אני אחליט לגבי הקרקע. אף אחד לא יכול להגיד לי, ותדעו לכם, אם אתם מסכמים עם מישהו, זה לא מחייב אותי. אז אני אומר - שמענו שתי דעות, איך אתה מתמודד בתחום שלך, עם הנושא הזה של הייצוג.

עמרם קלעג'י: האמת נמצאת באמצע, גם זה וגם זה, כלומר, ואני אביא

דוגמה, כלומר, איך אנחנו לקחנו נושא והתמודדנו אתו.

יש נושאים שאני עוד לא מצליח לפצח ואני אגיד לכם איפה, כלומר זה עומד על הסדרן ממש, כן? יש מקומות שהצלחנו, יש מקומות שאני עדיין בדו-שיח אתם בסיפור. האמת נמצאת ממקום למקום. הנושא של מנהיגות, אנחנו ערים לזה ואנחנו במועצה מנסים איכשהו גם לטפל בזה ואני בחלק של הפתרונות, אני אגיד בדיוק מה אנחנו עושים בנושא הזה.

יו"ר, אליעזר גולדברג: לא, אבל היה לך גם מקרה שאתה ישבת מול, מול מי שהתיימר להיות נציג, או שהיה נציג,

עמרם קלעג'י: לא, אני מה שאני עושה,

יו"ר, אליעזר גולדברג: ואחר-כך בא מישהו ואומר - אתה סיכמת אתו, סיכמת.

עמרם קלעג'י: לא, מה שאני עשיתי, ככה, מי שהיה נציג, של, אני מדבר על היישובים שלנו.

יו"ר, אליעזר גולדברג: כן, כן.

עמרם קלעג'י: מה שאנחנו עשינו ככה ביישובים שלנו, יש לי נציג מכל

יישוב, כחבר מועצה. המליאה נמצאת מחציתה, כמעט מחציתה

זה נציגי ממשלה, הקבוצה השנייה זה נציגי היישובים, יש לי

ועדים בכל יישוב,

עו"ד יורם בר סלע: ועדים נבחרים?

עמרם קלעג'י: לא. ועדים שהם מייצגים, איך אומרים? משפחות,

עו"ד יורם בר סלע: אבל מי אומר שהוא מייצג את המשפחה?

עמרם קלעג'י: שנייה, שנייה. ואני מחכה ליום שאני יכול לשים קלפי

וייבחרו בו. הם לא כל-כך מעוניינים בזה, כי אז מפחדים

ממיוריזציה, של מצב של שתי, איחוד של שתי משפחות ואתה

מבטל אחרים, כלומר גם הפחד הוא יש לו איפה להישען.

אני, מה שאני עושה, ברגע שישנה מנהיגות מסוג כזה, צריך לתת לה

כתף. לא להגיד לה אתה אפס וכל זה, אלא לנסות, מה שאני

עושה, להיעזר בה, כדי שאותו איש יגיד - תשמע, זה הקרקע

שלי, אל תבלבלו לי את המוח, אני אקבע מ-א' עד ת', לחזק את

הקבוצה הזאת, נעשות המון שיחות איתם, עם האיש ועם האיש

השני, כדי לשכנע. אין ברירה, זה עבודה מתישה, אני אומר לכם

את האמת. זה לא מצב כזה שהחוק קבע,

יו"ר, אליעזר גולדברג: תראה, אנחנו, אנחנו הרי לא רוצים להשאיר את חוסר

הבהירות ואת העמימות, הרי כל המטרה היא להגיע למצב

שמבטל את העמימות הזאת.

עמרם קלעג'י: נכון, אז אני,

יו"ר, אליעזר גולדברג: אז איך, איך עושים את זה?

עמרם קלעג'י: אני לקראת הסוף, אני רוצה, מה אני מציע שהוועדה, מה

אני מצפה מהוועדה תיתן. אני מצפה מהוועדה שתיתן לי מפתח,

לבעיה שאני נמצא בה, איך, איך מצבים כאלה מתגברים,

אומרים לאותו איש - חביבל'ה, זה החוק, זה הכלל, אתה כפוט

לחוק ולכלל כי הצרכים של האוכלוסייה, של הציבור, הם א', ב',

ג', ד'. כל הסיפור, תכף אני אנסה להגיע, כי באמת המורכבות

היא גדולה מאוד.

אז מה שאמרת - ככה, קודם כל, הנושא של איך קוראים לו, הפריסה הזאת שהראיתי, סיפור של המקרקעין, שלוש זה גידול האוכלוסייה הוא 5.6%, כל 13 שנה מכפיל את עצמו, הקצב הזה הוא מגדיל את הבעיה. למשל, אם אני לוקח אוכלוסייה של יישוב בארץ, שליש מהם בערך הם ילדים, באוכלוסיות שאני מטפל בהן, ביישובים שלנו, שני-שלישים הם ילדים, גילאי בית-הספר. אצלך גם אותו דבר.

כלומר, אם אני לוקח, או חתך של אוכלוסייה, למשל, 3,000 נפש, 2,000 נפש מהם הם ילדי בית-ספר. והבעיה עם גידול האוכלוסייה היא עוד גדלה כיאתה, הם צריכים להשתכן, צריכים קורת גג ומצד אחד, העסק לא הולך, ומצד שני, הבעיה מציקה ומתחיל הסיפור לעבוד בקצב יותר מהר.

יו"ר, אליעזר גולדברג: ולכן השאלה של פתרון שטוב להיום, יהיה גם טוב לעוד חמש-שש שנים.

עמרם קלעג'י: הוא יהיה מצוין. כי כמו הפתרון שאם היינו עושים את זה לפני עשר שנים, אז זה היה, היום היינו נהנים מהפירות.

יו"ר, אליעזר גולדברג: לא, אבל אם אתה קובע גבולות, ליישוב, ואם הריבוי הטבעי, כפי שאתה אומר, הוא 5.6%, אז איך, איך אפשר יהיה לחיות במסגרת שאתה קובע היום את הקו הכחול היום, עוד חמש-שש שנים.

עמרם קלעג'י: מה שתואם, מה שאני לא יכול לפתור היום, מחר-מחרתיים לא רק לא אוכל, אני מקשה על הבעיה פי כמה.

יו"ר, אליעזר גולדברג: כן. אבל אני שואל, אבל האם הבעיה לא תתעורר, אתה יודע מה? לא חמש שנים, 15 שנה,

עמרם קלעג'י: כן-?

יו"ר, אליעזר גולדברג: השאלה אם אתה, אם אתה לא, לא נעמוד כולם, יעמדו באותו מצב בערך, לא בדיוק, אבל בערך, באותו מצב של היום.

עמרם קלעג'י: כן.

יו"ר, אליעזר גולדברג: באותו מצב של היום. מפני שאתה קובע את הגבול להיום, נותן גם איזה מרחב מסוים, אבל האם אתה כבר מביא בחשבון של גידול 5.6 ואז אתה צריך להכפיל את השטח שאתה קובע, כדי שהוא יהיה טוב לעוד, עוד 20 שנה, 25 שנה. איך אתה עושה את זה?

ד"ר ערן כהן: זה בדיוק היה התכנון של היישובים. השטח של היישובים שמופיע פה, מתאים לטווח של 20 שנה.

פייסל אל הוזייל: לא, זה לא נכון. ואני אגיד לך למה.

אני אקח את הדוגמה של ביר הדאג', ואני רואה בשקף שמה, האוכלוסייה הבדואית מכפילה את עצמה כל 15 שנה,

עמרם קלעג'י: 13.

פייסל אל הוזייל: מספיק שאני מסתכל על המספר שמה, זה יהיה 9,000 בעוד 15 שנה, והקטע של האדמה זה לא ישתנה. לא ישתנה. אתם לא

ערוכים מבחינת תכנון להגיע,

יו"ר, אליעזר גולדברג: זאת השאלה שלי,

פייסל אל הוזייל: זה לא ערוכים.

יו"ר, אליעזר גולדברג: אם אתה לוקח 15 שנה,

פייסל אל הוזייל: לא ערוכים.

יו"ר, אליעזר גולדברג: איך אתה אז מסתדר עם התחום שאתה קבעת היום?

פייסל אל הוזייל: לא מסתדר.

דודו כהן: ברשותכם, זה נושא, דקה. כל תוכניות המתאר ליישובים הקיימים, הם הביאו בחשבון יעד אוכלוסייה לשנת 2020 או אפילו

2025. אין ספק שבשנת 2020 כשנתקרב ליעד הזה, נצטרך להרחיב את היישוב,

דובר: או יישובים אחרים.

דודו כהן: תוכנית המתאר,

יו"ר, אליעזר גולדברג: אז תקום ועדה,

דודו כהן: לא לא. תוכנית המתאר של מטרופולין באר-שבע כבר סימנה את כיווני ההרחבה של חלק גדול מהיישובים.

מה שיקרה עם היישובים של אבו באסמה, זה למשל מה שקורה היום עם לאקיייה ועם תל שבע, ברגע שהמוצה הפוטנציאל התכנוני, היישובים הורחבו. יישוב כמו תל שבע הוכפל השטח שלו, מאחר והוא מיצה את הפוטנציאל שלו.

יו"ר, אליעזר גולדברג: השאלה שלי לא התייחסה, לא התייחס דווקא לאבו באסמה,

עו"ד יורם בר סלע: יש לי הצעה. כדי להגדיל את תוחלת החיים שלנו, נבקש מינוי כבר ל-2020.

יו"ר, אליעזר גולדברג: אני, השאלה שלי היא לא היתה לאבו באסמה. השאלה שלי היא היתה כללית.

דודו כהן: אז התשובה היא כללית. כל תוכנית מתאר ליישוב, מביאה בחשבון יעד אוכלוסייה,

יו"ר, אליעזר גולדברג: הבנתי, הבנתי.

דודו כהן: לפחות ל-2020.

ד"ר ערן כהן: יש דבר נוסף. אנחנו רואים בשנתיים האחרונות האטה משמעותית בריבוי הטבעי והתהליך הזה יימשך בגלל בעיות כלכליות ואחרות של האוכלוסייה. אי-אפשר לחזות לטווח הזה את אותו ריבוי טבעי.

יו"ר, אליעזר גולדברג: הבנתי. תודה רבה. בבקשה, מר קלעג'י. אתה צריך להשלים עם זה שמדי פעם יפריעו לך.

עמרם קלעג'י: אני שמח.

יו"ר, אליעזר גולדברג: אין ברירה.

עו"ד יורם בר סלע: אתה אמרת שהחיים שלך בין כה וכה קשים.

עמרם קלעג'י: בסדר. מקבל.

לא, כי כב' השופט, אני, יורם ליווה אותי באיזה תקופה, כשהייתי ממונה

על מחוז הצפון, ובמחוז הצפון,

יו"ר, אליעזר גולדברג: בתוקף תפקידו?

עמרם קלעג'י: בתוקף תפקידו כמשנה ליועץ המשפטי לממשלה.

יו"ר, אליעזר גולדברג: שנדע, לפרוטוקול.

עמרם קלעג'י: ושמה, אז היתה בדיוק אני באתי אחרי ועדת מרקוביץ'

שהיתה. זאת אומרת, ו-ועדת מרקוביץ' הוקמה בעקבות הנושא

של הצפון.

עו"ד יורם בר סלע: ואני הייתי חבר בה.

עמרם קלעג'י: והוא היה חבר. ואני, ומי שקורא את דו"ח ועדת מרקוביץ',

שכנעתי את הוועדה לא להכניס את הצפון בדו"ח של הוועדה.

ודבר שהוא, לא יודע, הסכימו, אתה זוכר את זה? ובאמת

בסייעתא דשמיא ואנשים ואני אומר את זה באמת באמונה

שלמה, הגענו למצב כזה שאין לי בצפון היום שום יישוב שלא

מוכר.

לקחנו את כל קשת האפשרויות שהיתה נתונה שם והשתמשנו בכל

קשת האפשרויות. כלומר, לא רק ראה וקדש א', ראה וקדש ב',

אנחנו לקחנו את כל, ניסינו להשתמש בכמה כלים, ברגע שאני

לא משאיר יישוב שהוא לא חסר מעמד מוניציפאלי, כולל ואדי

ערה, שלא חסר מעמד מוניציפאלי ויישוב שהוא לא מוכר, כמעט

לא היה לי מקום, וליוו, כלומר, הממשלה אז ... באמת בקול אחד.

יו"ר, אליעזר גולדברג: אבל ההיקף של הבעיה היה, עמרם קלעג'י: שמה היה ה-סיפור, שמה היה ה-סיפור, אני לא יודע, קשה מאוד לשחזר אחורה, שמה היה סיפור. אז אם בהסכם השלום, אני אומר את זה פה, אם בהסכם השלום, קברניטי המדינה יכלו לקחת את הסכם השלום ולהחיל אותו על האוכלוסייה ולתת פיתרון אז, לפי דעתי היה אפשר לעשות את זה, חלק מהאנשים יגידו לי זה נכון. כלומר, יש, איך אומרים? יש הזדמנויות מסוימות בזמן שאפשר לעשות אותו. אני בזמנו הצעתי את זה, דווקא פה, אמרו לי שזה הרבה כסף וזה לא, אי-אפשר להחיל את זה בסיפור. אז אפשר היה לעשות, לפי דעתי אז הרבה, אבל זה חלב שנשפך.

יו"ר, אליעזר גולדברג: בהסכם השלום? עמרם קלעג'י: כן. פה, בסיפור. ד"ר ערן כהן: חוק רכישת מקרקעין בנגב, חוזה השלום עם מצריים, יו"ר, אליעזר גולדברג: כן, כן, עמרם קלעג'י: כן כן, יודע. יו"ר, אליעזר גולדברג: אני רק, עמרם קלעג'י: בשביל הפרוטוקול הוא חוזר על זה, לא בשביל להבין, כן?

אז אני חוזר עוד בכיוון של הגדרת הבעיה. אז אמרתי, יו"ר, אליעזר גולדברג: אחר-כך היה ניסיון, היה ניסיון להחיל את הנספחים של חוק השלום. עמרם קלעג'י: כן. יו"ר, אליעזר גולדברג: גם על הסדרים מחוץ לחוק.

עמרם קלעג'י: בכון. היו,
 יו"ר, אליעזר גולדברג: היה ניסיון.
 עמרם קלעג'י: היה ניסיון, אבל הניסיון לא,
 יו"ר, אליעזר גולדברג: להחיל אותם, אותם נספחים, על כל הפירוט של ה,
 עמרם קלעג'י: ניסיון בקמצנות, אני אומר לך, מבחינה כספית, היתה.
 כלומר, ברגע שהיה ניסיון ולא רצו לתת כסף, אז התחילה,
 דובר: הניסיון היה לא מכל הלב.
 עמרם קלעג'י: כן. לפעמים גם צריכים לעשות את זה בזה.
 יוסי ישי: זה רלוונטי גם עכשיו, מה שאתה,
 עמרם קלעג'י: לא, זה,
 יוסי ישי: נגמר הסיפור.
 יו"ר, אליעזר גולדברג: נסגר החלון.
 יוסי ישי: נסגר החלון. אנחנו נפתח חלון אחר.
 עמרם קלעג'י: בעזרת השם, כן.
 דבר נוסף שאני בא להגיד עליו, זה הנושא של מצב סוציו-אקונומי של
 האוכלוסייה, בין הנמוכים שישנו בארץ.
 דודו כהן: הנמוך ביותר.
 עמרם קלעג'י: נמוך ביותר.
 דובר: זה נציג האוצר.
 עמרם קלעג'י: הבנתי, הבנתי, הם בדרך-כלל מאחרים.
 ברוך הבא.
 יו"ר, אליעזר גולדברג: אני מייד חוזר.
 עמרם קלעג'י: נמתין עד שכבודו יחזור.
 יו"ר, אליעזר גולדברג: תמשיך, תמשיך. מקליטים הכל. אני את השתי דקות
 שאני אלך, אני אקרא בפרוטוקול.
 עמרם קלעג'י: נעשה שאלות ותשובות בינתיים, כן.

יוסי ישי: אתה לקחת את אבו גרינאת, ואמרת שלמעשה שם הכשירו לא מעט מגרשים, 100 ומשהו מגרשים, והוכנסו רק שלושה.

עמרם קלעג'י: בינתיים.

יוסי ישי: בוא נבין למה. בוא נבין למה. תסביר לנו.

למה נקלענו למצב הזה? רוצים לראות את החולשות של המודל,

שהביאו לתוצאה.

עמרם קלעג'י: אז אני מביא לכם אחר-כך מודל חדש,

יוסי ישי: לא, אני רוצה ללמוד מהחולשות של המודל הזה, כדי ללמוד מה

נצרטך לתקן במודל הבא.

עמרם קלעג'י: אילן טיפל בזה, עדיף לי שהוא,

יוסי ישי: אין בעיה. אנחנו רוצים ללמוד.

עמרם קלעג'י: אילן, תדבר. זה לא מבט שלנו, זה לא אני עסקתי בזה.

אילן, תפדל.

ביקשתי ממנהל המינהלת בפועל, שהוא יסביר את השאלה, הוא עסק

בזה. לצורך הפרוטוקול אמרתי את זה.

יו"ר, אליעזר גולדברג: שיציג, תציג את עצמך.

אילן ישורון: אני ממלא מקום מנהל המינהלת, בוקר טוב.

במצגת שלי, שעשיתי לפני כחודש, אם אני לא טועה, אני ציינתי בכל

מקום את המורכבות והייחודיות של כל יישוב בפני עצמו, זאת

אומרת מה שמתאים לאבו גרינאת, לא מתאים בטרובין מה

בטרובין לא בביר הדאג' וכן הלאה.

ספציפית לנושא של אבו גרינאת, אז צריך להבין שהגענו לתוכנית

הזאת כשתכננו אותה, גם מאילוצים תכנוניים שישנם במרחב,

זאת אומרת לא שרטטנו קו כחול בגלל גחמה אישית של מישהו

כזה או אחר. ישנם אילוצים, כמו כביש, כמו קו גז, כמו מרחק

מרמת בקע שלא רואים אותה פה בתכנון, ואילוצים כאלה

ואחרים. זאת אומרת, אנחנו בשיקולי התכנון שלנו, לא מכתיבים את ה, את האילוצים האלה. יכולנו כמובן לשרטט קו כחול שהוא שונה, זה צריך לראות,

יוסי ישי: אבל OK, קו כחול שורטט, זה עובדה. מה היו החולשות שהביאו לתוצאה?

אילן ישורון: אחד - נושא הקרקע,

יוסי ישי: הוא גם כן שרירותי במובן מסוים,

אילן ישורון: אחד - נושא הקרקע,

יוסי ישי: מאיזה כיוון?

אילן ישורון: תביעות הבעלות שיש בתוך,

יוסי ישי: בתוך הקו הכחול?

אילן ישורון: בהחלט.

יוסי ישי: מונעים כניסה של אחרים?

אילן ישורון: נכון. זה אחד. שתיים - מעבר לנושא, זה, זה נושא כללי, דרך אגב, שמתאים כמעט לכל היישובים, נושא תביעות הקרקע, ברגע שאתה לא עושה הסדר על הקרקע, אז ממילא היא לא פנויה ולא זמינה לאחרים.

יוסי ישי: ואת זה לא ניתן היה להסדיר?

אילן ישורון: דרך אגב, הסדרנו מספר חלקות בתוך היישוב הזה, ולכן אותם שלושה שבנו, בנו על קרקע שהיא מוסדרת בחלקה. זאת אומרת, הנה אנחנו רואים, איפה שיש הסדרה, אז לכאורה, יש,

עו"ד יורם בר סלע: כלומר, זה היה על קרקע שהם ראו את זה כקרקע שלהם.

אילן ישורון: לא לא, קרקע שהוסדרה. היא היתה בתביעת בעלות,

יוסי ישי: הוסדרה.

אילן ישורון: הגענו להסדר עם תובעי הבעלות, ממילא הקרקע כרגע היא זמינה.

יוסי ישי: רגע, האם מדברריך ניתן להבין שאם נצליח להסדיר קרקע נוספת בתוך מתחם הקו הכחול, נוכל לאכלס עוד? זו השאלה, זו השאלה.

אילן ישורון: אני רוצה להתייחס אחר-כך כדי לתת את התשובה המלאה, זה נכון.

יוסי ישי: OK.

אילן ישורון: ברגע שאנחנו לא נותנים מענה בהסדר, אני אומר לך את זה גם בראייה שלי, שאם לתובע בעלות יש X דונמים ולא משנה כמה, שאני לא נותן בתוך אותו הסדר מענה לאוכלוסייה אחרת, כנראה שההסדר הוא לא משתלם.

עו"ד יורם בר סלע: זאת אומרת, לכולם צריך להגיע להסדר,

אילן ישורון: אני לא אומר לכולם,

עו"ד יורם בר סלע: לא לכולם, אבל,

אילן ישורון: שתהיה, שיהיה כדאיות להסדר, הן לתובע שמחזיק היום ב-X הדונם והן למדינה, שהיא גורמת לניצול נכון של אותה יחידת קרקע. זאת אומרת, לעשות הסדר רק בשביל להסדיר את הרישום, אז אין בזה,

יוסי ישי: אנחנו רוצים ללמוד מהחולשות,

אילן ישורון: אם לא יהיה הסדר שיש בו גם כדאיות מצד המדינה, זאת אומרת נעשה הסדר של 200 דונם ונרשום אותם על שם מדינת ישראל והם יישארו ככה, אז כנראה שאין כדאיות באותו הסדר. הרעיון הוא שבצד ההסדר שהתובע, כדאי לו להתפשר, בגלל שהוא יקבל הטבות קרקעיות כאלה ואחרות או שווה קרקע או שווה כסף, בצד זה גם צריך לראות את הפתרון איך נותנים באותה יחידת קרקע פתרונות אכלוס לאלה שגרים ממש מחוץ לקו הכחול, כדי שתהיה את אותה תנועה פנימה לתוך הקו הכחול.

אבל זה היבט אחד בנושא של הקרקע שציינו באבו גרינאת. באבו גרינאת אני טענתי שגם אופייני בהרבה מקומות, ישנן בעיות חברתיות שמאופיינות לאבו גרינאת, פנים אבו גרינאת, הן לא אופייניות בביר הדאג' שיש בעיות אחרות, בדריג'את יש בעיות אחרות.

יוסי ישי: אני רוצה בכל-זאת להבין. נניח, יו"ר, אליעזר גולדברג: מי היום מדבר? אני לא הבנתי. דודו כהן: שאלנו שאלה, הפנו אותנו לאיש ששייב. יוסי ישי: אני רציתי ללמוד מהחולשות של המקרה של אבו גרינאת, הציגו את אבו גרינאת ושם נאמר שהכשירו מגרשים, יו"ר, אליעזר גולדברג: ולא באים? יוסי ישי: שלושה. אז רציתי לשמוע כדי להבין. אז התשובה שלו היתה - לא אני עסקתי בזה, יו"ר, אליעזר גולדברג: זאת התשובה? עמרם קלעג'י: לא, עסק בזה המינהל. ואיש המינהל נמצא. יו"ר, אליעזר גולדברג: אדון ישורון היה פה ודיבר, עו"ד יורם בר סלע: כשאתה מדבר על כדאיות, אתה מדבר כדאיות מבחינת מינהל מקרקעי ישראל, נכון? אילן ישורון: לא. עו"ד יורם בר סלע: אלא? מה זה כדאיות? יו"ר, אליעזר גולדברג: רגע, רבותי. דודו כהן: צריך להבין. אנחנו כחברי ועדה צריכים להבין שבסמכות הרשות המקומית, אבו באסמה היא לא יכולה לעסוק בנושא מגורים, שיווק, ודברים מהסוג הזה. בלהה גבעון: הסדרים.

דודו כהן: לכן, לשאול את המועצה האזורית אבו באסמה למה לא שווקו המגרשים, למה פותחו פה ולא שם, היא לא יכולה לענות כי היא לא הכתובת. המועצה לא אחראית על שיווק של מגרשים ועל קליטת תושבים, זה מבוצע באמצעות המינהלת. אז צריך להבין איזה שאלות אפשר לשאול את עמרם,

עו"ד יורם בר סלע: אז יכול להיות שזאת התשובה, באמת, שזה כשל כי זה לא הסמכות בידיהם.

יו"ר, אליעזר גולדברג: יכול להיות.

בלהה גבעון: עמרם, אולי תגדיר קודם, מה הסמכויות של המועצה?

עמרם קלעג'י: באתי משנה סדורה, באמת.

בלהה גבעון: מזה זה מתחיל, כל האי-הבנה.

יו"ר, אליעזר גולדברג: כן.

עמרם קלעג'י: עצרתי בזה. כלומר, הסוציו אקונומי הכי נמוך בארץ,

תעסוקה, רמת אבטלה הכי נמוכה בארץ, יש לנו פה את

הטבלאות, אם תרצו לראות אותם, תעסוקה נמוכה.

אם אני לוקח, מצרף את כל התהליכים האלה שאני מדבר עליהם, זה

הפריסה הזאת, הקרקע, הנושא של גידול האוכלוסייה, הנושא

של מצב סוציו-אקונומי נמוך, האבטלה, כל זה ונמצא בתהליך

של גידול כל הזמן, לפי דעתי, אנחנו מביאים מיום ליום בעיה

למדינת ישראל, אחת הבעיות הפנים ארציות למרות שזה בסדר,

זה בדואים, זה לא זה, הופכת להיות בעיה המקבלת תאוצה מיום

ליום, תאוצה הרבה יותר גדולה, שאני פשוט מגדיר אותה כאחת

מבעיות הפנים של ישראל, שהפיתרון שלה הוא פיתרון של

המדינה, לא רק לטובת הבדואים אלא לטובת המדינה כמדינה,

לפי דעתי, אחד מהנושאים שהיא צריכה לפתור אותם, זה

הסיפור.

כלומר, זה אחד מהנושאים הפנים ארציים, שלפי דעתי, שהוא, אם אני שם אותו בסדר עדיפות, זה אחד מסדר העדיפות שישנם, יו"ר, אליעזר גולדברג: עניין הבעלויות. עמרם קלעג'י: לא רק, לא, לא. דובר: הסדרה.

עמרם קלעג'י: תיקחו את כל התהליך, כל התהליך הוא, אחד מזין את השני, אחד מזין את השני ואחד דוחף את השני ואני חושב שאנחנו שמים על המפתן את אחת הבעיות הפנים באמת ארציות שישנן. יכול להיות שאין בה את השיק ואין לה את השארם ואין את הפרסום, אבל זה הסיפור שישנו.

לכן, הנושא של הוועדה פה, אני חושב שהוא אחד המפתחות של הפיתרון של הסיפור ואת הוועדה הזאת צריך איכשהו לשווק לציבוריות הכללית, ולציבוריות הזאת של האוכלוסייה הבדואית. המפגש הזה שישנו, כמה שיותר מפגשים, לשווק את זה, כלומר שהוועדה באה באמת ללמוד את הבעיה והיא הכי ניטראלית שבעולם, שהמדינה הפקידה בידה את המפתח הזה, את זה, את המסר הזה אני חושב שצריכים להעביר כמה שאפשר יותר לאוכלוסייה של הבדואים שישנם, וזה באיזה אמצעים צריכים לעשות את הסיפור, בשביל זה גם אני בהתחלת השיחה אני דיברתי על גם מפגשים נוספים שיהיו בסיפור.

עכשיו, זה, כלומר, זה מהות הבעיה. מה אנחנו מציעים כפיתרון, במכלול הזה? כלומר, קחו את כל המכלול.

יו"ר, אליעזר גולדברג: לפני זה, רק להבין.

בכל ישוב יש ועד מקומי?

עמרם קלעג'י: שלנו.

יו"ר, אליעזר גולדברג: שלכם, שלכם.

עמרם קלעג'י: כן, כן.

יו"ר, אליעזר גולדברג: בכל יישוב? גם באבו גרינאת יש ועד מקומי?

עמרם קלעג'י: כן, באבו גרינאת, יש ועד.

יו"ר, אליעזר גולדברג: למרות שיש מספר מועט?

עמרם קלעג'י: יש ועד, כן.

יו"ר, אליעזר גולדברג: יש ועד?

עמרם קלעג'י: כן.

יו"ר, אליעזר גולדברג: הוועד הזה לא נבחר בבחירות-?

עמרם קלעג'י: לא. הוא מייצג, למעשה הוא מייצג את המשפחות שנמצאים שם.

יוסי ישי: פוטנציאליות, בגלל שבאבו גרינאת אין אף אחד.

עמרם קלעג'י: לא.

עו"ד יורם בר סלע: למה? בתוך הקו הכחול יש המון.

עמרם קלעג'י: לא לא, לא רק הקו הכחול, גם אלה שמחוץ לקו הכחול, אלה שאמורים, אלה שהיישוב נבנה למענם,

עו"ד יורם בר סלע: זה הפוטנציאל.

עמרם קלעג'י: אלה סמוכים לו,

עו"ד יורם בר סלע: כן, זה הפוטנציאל, נו כן.

עמרם קלעג'י: כלומר, אלה שנמצאים בקו הכחול ואלה שצריכים להיכנס לקו הכחול.

עו"ד יורם בר סלע: זו האוכלוסייה שפוטנציאל, יש לנו פה לוח.

יו"ר, אליעזר גולדברג: אנחנו מדברים לאו דווקא על ועד התושבים אלא על הוועד שלמענו קם היישוב.

עמרם קלעג'י: אמת, אמת. אמת.

יו"ר, אליעזר גולדברג: ברור.

פייסל אל הוזייל: אולי בקטע של הוועד אני רוצה לשאול שאלה. הרי שגם, גם הפזורה, היישובים שנמצאים אצל מקלעג'י, הם גם, באיזה שהוא מקום, קוראים להם בשם של הפזורה. ואז קלעג'י יש לו ועד וסרפעא יש לו ועד, והשאלה איזה ועד מייצג?

יו"ר, אליעזר גולדברג: לא, הרי שמענו מאדון חסיין, שבועד, במועצה שלו, אין נציגים של אבו באסמה. למרות שזה חלק, הוא כולל את זה בפזורה. אבל, במועצה שלו, של הכפרים הבלתי מוכרים, אין נציגים של אבו באסמה.

עמרם קלעג'י: כדי שלא אחטא בלשוני, שאל אותי כל היישובים חוץ ממולדה, שאני אתם, אמרתי, לא הגעתי אתם לדו-שיח, עם מולדה.

דודו כהן: וגם מכחול אין.

עמרם קלעג'י: מכחול, התחלנו עם דרג'את ואני ממשיך הלאה.

דודו כהן: לא, דרג'את הוא יישוב נפרד.

עמרם קלעג'י: כן, נכון.

דודו כהן: מכחול כיישוב נפרד, אין לו ועד.

יו"ר, אליעזר גולדברג: טוב. עכשיו לחלק המרתק,

עמרם קלעג'י: לא מרתק, הלואי והיה מרתק.

יו"ר, אליעזר גולדברג: זה מרתק, החלק שאתה עומד לדבר עליו.

עמרם קלעג'י: הלואי והיה מרתק.

מה שאנחנו, ובאמת זה, כלומר, בפתרון שאני חושב עליו, הוא מעייף,

הוא ארוך טווח, זה לא מהיום למחר.

דובר: אותנו לא מפחיד הזמן.

עמרם קלעג'י: תקשיבו לי, למה אני אומר את זה, והמפתח הזה, של

הקרקע הוא חלק מהסיפור.

אנחנו התחלנו מהנושא של החינוך. אנחנו בנינו בתי-ספר והולכים לעשות את הבנייה שם, תכף נעבור גם על התוכניות, אני רוצה פשוט,

יו"ר, אליעזר גולדברג: עד שאתה מכוון שאלה, באבו באסמה יש מספר מודלים של תכנון? לא כל היישובים מתוכננים לפי אותה מתכונת.

עמרם קלעג'י: לא, אני,

יוסי ישי: הוא מתכוון יישוב יותר קהילתי, יותר כפרי.

יו"ר, אליעזר גולדברג: יותר כפרי.

עמרם קלעג'י: יש שונות, יש שונות מסוימת, שאנחנו לא המועצה תכננה אותה.

יו"ר, אליעזר גולדברג: לא לא, אני יודע.

עמרם קלעג'י: כן, יש שונות, כן.

יו"ר, אליעזר גולדברג: יש שונות במספר מודלים.

עמרם קלעג'י: כן, יש שונות, כן.

יו"ר, אליעזר גולדברג: כמה מודלים.

עמרם קלעג'י: לא מגדיר את זה כמודלים כי זה לא מודלים, יש שונות בין יישוב ליישוב. ואנחנו,

יוסי ישי: מבחינת האופי.

עמרם קלעג'י: כן, עבר יישוב-יישוב.

יו"ר, אליעזר גולדברג: מבחינת התפיסה.

עמרם קלעג'י: המועצה, מה שעשתה, לקחה, היישובים, היישובים שלה,

ולקחנו גם את כל הפזורה, אנחנו נותנים שירותי חינוך לכל

האוכלוסייה שנמצאת בפזורה. כלומר, היישובים שלנו בכל

הפזורה. זה קטע אחד שעשינו.

קטע שני שעשינו,

דובר: יישובים שלכם.

עמרם קלעג'י: בכל הפזורה. אחד.

שתיים, מה שעשינו, לקחנו את כל שירותי הרווחה, אנחנו נותנים

שירותים לכל הפזורה. ד"ר מאג'יד הוא מנהל את ה,

דובר: יישובים לא מוכרים זה לא פזורה.

[דיבורים ברקע]

דובר: הפזורה זה מוסד מכובד.

דובר: יש פה מכובדים והם לא ... עם המושג הזה.

יו"ר, אליעזר גולדברג: כן.

עמרם קלעג'י: אני מקווה שהמושג הזה, שהוא שלילי, יהפוך להיות מושג

ברווחה שהכל יהיה, כל אחד יהיה לו קורת גג וימצא את פתרונו,

כי על זה יושבת הוועדה. כלומר, לא להכניס מקלות לא לפתור,

אלא איך לעזור לפתור את הבעיה. כי הבעיה כל-כך מסובכת,

להוסיף עליה זה עוד.

עכשיו, מה שעשינו פה, בנינו בית-ספר תיכון, עכשיו יש כבר מדשאה

ועצים, זה לא נראה כמו זה. הבית-ספר תיכון, הכנסנו את רשת

אורט שם, באבו גרינאת, וזה אבו גרינאת, זה בפנים, בתוכו.

פייסל אל הוזייל: זה בתוך היישוב המתוכנן.

עמרם קלעג'י: כן, כן.

עכשיו, הוא נשמר באמת מלוקק על-ידי האוכלוסייה שם, לומדת בצורה

די יפה וזה בית-ספר נוסף בעוואשלה, כלומר בקסר א-סיר, זה

בית-ספר יסודי, עליו נבנה בית-ספר תיכון. המבנה חדיש,

מסודר, כלומר אותו תקציב,

עו"ד יורם בר סלע: כמה כיתות, בערך?

דובר: 16 כיתות בבית-הספר הזה.

עמרם קלעג'י: 16, כן.

בית-הספר התיכון, הוא יכפיל את עצמו בעוד כמה שנים, הכנו תוכנית מפורטת כבר של ההכפלה, שאני יודע באיזה שנה זה יהיה ואנחנו, כלומר, יש לי קרקע שם, הוא יכול להכפיל את עצמו. למה אני אומר מערך חינוך? אנחנו, בבית-הספר התיכון, ואני מאוד רוצה שתראו את הניירות שם בסיפור. מה שהצלחנו לעשות, בבית-הספר התיכון, הנשירה של הבנות היתה בסדר גודל של ברגע שהבת עולה לאוטובוס ונוסעת ליישוב אחר לבית-ספר תיכון, הנשירה הגיעה לסדרי גודל 30%, 40%. יותר אפילו.

יו"ר, אליעזר גולדברג: בגלל ה,

עמרם קלעג'י: כן, כן, האבא אומר - הבת לא תיסע. חלקם, לא תיסע. דובר: 60%.

עמרם קלעג'י: 60%, עוד יותר גרוע. לא, אני לא אמרתי, אני מפחד להגיד מספרים גדולים.

וזה, משהו, זה, זה מספר שהוא לא, אומר המון.

מה שעשינו פה, בית-ספר תיכון, ביקשתי ככה - קודם כל, הבית-ספר תיכון נבנה במקום. אמרתי לך התפלגות של סך-כל האוכלוסייה לעומת הילדים, תבינו שיש מספיק ילדים, לא לחשוב במונחים האלה של בית-ספר אזורי כי לאוכלוסייה הזאת שיש מספיק ילדים, אפשר לבנות בית-ספר במקום והוא מאכלס את כולו.

מה שעשינו שם, היות והבית-ספר היה במקום, קרוב אליהם, ביקשתי אז מהמנהל עודא במקרה, אמרתי - אתה הולך להורים ואומר להם אני אחראי, אני לוקח על עצמי. ההפתעה שקיבלתי אותה, אחרי שני הדברים האלה, הבית-ספר בפנים ושהוא לקח, יש על מי לסמוך, הנשירה ירדה כמעט שואפת לאפס, שלוש בנות בסך-הכל לא באו.

יו"ר, אליעזר גולדברג: כאשר זה קרוב?

עמרם קלעג'י: זה, כלומר, שתי הפעולות ביחד, שינוי מגמה מהקצה אל הקצה. כלומר, זה לא תיאוריה, זה מציאות. זה כבר שנה שנייה? שנייה, של בית-ספר. גם המחזור החדש. כלומר, זה הולך אחרי הסיפור.

נכנסה רשת אורט לנהל את הסיפור. העלינו את מספר היחידות משלוש יחידות לחמש יחידות, גם מתמטיקה, גם אנגלית, גם כימיה. כל המקצועות הליבה שמדברים עליהם, העלינו לחמש. במבחן, ואני רוצה מאוד שתראו אותו, המבחן שעשו במתמטיקה כיתה י', ארצי,

דובר: בגרות שתי יחידות.

עמרם קלעג'י: בגרות שתי יחידות, הגענו למצב כזה של מעל לממוצע הארצי, הישראלי הארצי.

דובר: ב- 11 נקודות. 86. במתמטיקה.

עמרם קלעג'י: אבל אני רוצה שתראו את זה. כלומר, שינוי מגמות כאלה, בעיות כלליות. אני פשוט, אני לוקח אפיקים-אפיקים, אם נחבר אותם, אז אנחנו נצא מהסינדרום הזה שנמצא שהוא איום, שהוא שם על מפתן מדינת ישראל את אחת הבעיות הקשות.

כלומר, אם בקטע הזה, של הנושא של חינוך, ניקח את הדגם הזה והוא עובד וצריך להשקיע ואורט משקיעה והגופים האלה משקיעים הרבה. ברגע שאנחנו בנושא של חינוך, אני חושב שאנחנו מכינים תשתית, תשתית אמיתית.

יו"ר, אליעזר גולדברג: על איזה דגם אתה מדבר? אתה אומר הדגם הזה, איזה דגם?

עמרם קלעג'י: של בתי-ספר במקום,

דובר: המקומיים. לא אזוריים.

עמרם קלעג'י: אחריות, נטילת אחריות, לקחת, ללוות את הלימוד ככה, צעד אחרי צעד. המבנה נותן משהו, אבל המבנה הוא לא הכל, לא חזות הכל. ללוות אותו, כלומר, הדברים האלה שנעשים ואני רואה תוצאות כאלה, את ה, אני בזה רואה קרן אור.

יו"ר, אליעזר גולדברג: אתה לא יכול לעשות את זה ביישוב קטן או קטן מאוד? עמרם קלעג'י: תכף אני אגיד לך מה שאני עשיתי. גם עשינו חשיבה כללית. אני לקחתי את שני האנשים ממשד החינוך, זה שהיה אחראי על הבינוי של משרד השיכון, חינוך, וזה שהיה אחראי על הפדגוגיה. פעם ראשונה צירפו אותם זה אנחנו, אמרתי - אם אתם ביחד עובדים, מכינים לי תוכנית אב לחינוך למועצה. אז אמרו לי - מה, משרד החינוך לא עבדו ככה, או זה עובד, או זה עובד. אמרתי - אני רוצה להדביק גם את החלק הפדגוגי וגם החלק הפיסי, כי הוא משתמע מהזה.

עבדו גם ד"ר איציק כהן והסמנכ"ל של משרד החינוך שהיה, ד"ר בן דרור, שהוא היה אחראי על נושא הבינוי הפיסי. שניהם הכינו לי את התוכנית. שינינו, אבל היא המתווה שאני עובד עליה.

הכנו גם תכנון ארוך טווח, תוכנית אב לרווחה ותוכנית אב לרווחה הוכנה לי על-ידי מכון מנדל, שהוא כינס את כל הנציגים, סמנכ"לים ואלה שעובדים במשרד הרווחה, היה להם קורס, הזמינו אותי להרצאה שם, נתתי הרצאה. בסוף ההרצאה אמרתי - במקום תעשו עבודה על משהו, בואו, תיקחו את סיפור המועצה, בואו תבנו אתם תוכנית אב למועצה, לנושא של רווחה. אחרי דין ודברים, לקחו את האתגר וקיבלתי תוכנית לרווחה על-ידי עובדי משרד הרווחה בליווי אקדמי והתוכנית הזאת משמשת לי כמתווה איך לעשות את העבודה.

כלומר, ניסינו גם להשקיע מחשבה בכל כיוון שישנו. זה בקטע של רווחה.

דבר שלישי שאנחנו לקחנו על כל השטח זה הנושא של איכות הסביבה. זורמים לנו שני נחלים, זה נחל חברון ונחל דימונה ערוער.

בלהה גבעון : נחל ערוער.

עמרם קלעג'י: שניהם עוד מזרימים, שני הנחלים, עוד מזרימים עדיין ביוב גולמי. שני הנחלים מזרימים ביוב גולמי. נחל אחד שהוא עובר גם על-יד אום בתין והיישובים האחרים והנחל השני של ערוער, הוא לאבו גרינאת,

בלהה גבעון : 10 באפריל,

עמרם קלעג'י: בסדר, אפריל, אבל אני אומר לך את מה שקורה.

שני הנחלים האלה הם ממש מזוהמים, זיהמו גם את החלק היפה שישנו, באמת, כי יש כמה בארות שנחפרו בזמן הטורקים, למשל באבו גרינאת, תמצאו שם בארות אולי באר של יצחק אבינו, ישנה, ממש רואים עתיק שמה הסיפור. הבארות הגיעו למי תהום, עכשיו זה מזוהם, אי-אפשר להשתמש בהם. דברים שהיה אפשר להנציח אותם, נצטרך לחדש אותם, דברים שאפשר להתגאות בהם. ואני תהיתי מה פתאום הלכו לתכל'ס שם, כנראה שהקטע הזה, בארות, משכו לשם.

יו"ר, אליעזר גולדברג: נחזור לחינוך, אתה אומר שבכל יישוב יש בית-ספר.

עמרם קלעג'י: יש לנו 20 בתי-ספר, בכל השטח. ביישובי המועצה, אני הולך להקים כל,

דובר: איך להקים?

עמרם קלעג'י: ביישובי המועצה.

יו"ר, אליעזר גולדברג: הרעיון הוא להקים בכל יישוב,

עו"ד יורם בר סלע: בית-ספר אזורי לא עובד,
 דובר: אפשר, יש מספיק ילדים.
 יו"ר, אליעזר גולדברג: בכל יישוב יהיה בית-ספר.
 עמרם קלעג'י: כן. כמה בתי-ספר, כמה בתי-ספר יהיו בכל יישוב.
 בלהה גבעון: צריך מינימום,
 עמרם קלעג'י: יש לי, יש לי.
 יו"ר, אליעזר גולדברג: ובית-הספר הזה ישרת את, לא רק את היישוב, אלא
 גם מבחוץ?
 עמרם קלעג'י: גם את הסביבה.
 יו"ר, אליעזר גולדברג: לא, מפני שאתה אומר שלמעשה, היישובים של אבו
 באסמה, נותנים שירות גם ליישובים הבלתי מוכרים.
 עמרם קלעג'י: לא, המועצה נותנת שירות,
 יו"ר, אליעזר גולדברג: המועצה נותנת, בסדר, המועצה נותנת ליישובים
 הבלתי מוכרים,
 עמרם קלעג'י: נכון.
 יו"ר, אליעזר גולדברג: גם שירותים.
 עמרם קלעג'י: נכון.
 יו"ר, אליעזר גולדברג: אז אני אומר - זה חל גם על בתי-הספר.
 עמרם קלעג'י: כן.
 יו"ר, אליעזר גולדברג: שאם יהיו, אם, התוכנית שלך, בכל יישוב היא להקים
 בית-ספר?
 עמרם קלעג'י: אמת.
 יו"ר, אליעזר גולדברג: אבל בית-הספר הזה לא ישרת דווקא את היישוב,
 אלא הוא ייתן שירות גם,
 עמרם קלעג'י: הבית-ספר יהיה פתוח, כלומר, גם הסביבה יכולה לבוא
 אליו, אין לי בעיה.

יו"ר, אליעזר גולדברג: זהו, זה לא רק. מפני שאתם נותנים את השירותים לכלל היישובים הבלתי מוכרים.

עו"ד יורם בר סלע: לא, אבל הדגש הוא על הרעיון שהבית-ספר הוא מקומי ולא אזורי. זה הרעיון. כי האזורי לא עובד ויש מספיק ילדים כדי,

יו"ר, אליעזר גולדברג: אני אומר, בית-הספר הזה למעשה ישרת לא רק את היישוב,

עו"ד יורם בר סלע: את הסביבה.

יו"ר, אליעזר גולדברג: אז זה לא יהיה בית-ספר אזורי, אבל הוא ישרת עדיין ישרת,

עו"ד יורם בר סלע: את הסביבה.

יו"ר, אליעזר גולדברג: ילדים שהם מחוץ ליישוב.

דודו כהן: שבהם אין בית-ספר מקומי. זה הכל.

יו"ר, אליעזר גולדברג: כן.

פיסל אל הוזייל: עמרם, יש כאן, על-יד ירוחם, יישוב שיש בו 150 ילדים שלא לומדים. יש להם מסגרת אצלכם, הם בתוכניות שלכם?

עמרם קלעג'י: איפה לא לומדים?

פיסל אל הוזייל: יש איזה קבוצה של בדואים שמה,

עמרם קלעג'י: אני אביא לך תשובה, אני עכשיו לא יכול לשלוף. אני אבדוק את זה ואני אביא לך תשובה.

עו"ד יורם בר סלע: כמה ילדים יש בבית-ספר? תיקח בית-ספר גדול,

עמרם קלעג'י: עזוב, ההתפלגות שאני אמרתי לך, קח באום בתין, שאני

מת לבנות שם בית-ספר, יש לי את הכסף, בסדר? אני מקווה

שאני אתגבר על הבעייתיות שישנה בתוך היישוב עצמו, מה שאז,

איך בכל-אופן פותרים את הבעיה, שלא יהיה פה, כן יהיה פה,

וכל הסיפור הזה?

יש לי בית-ספר שם שהוא מתפוצץ, 1,000 ומשהו תלמיד, אז, כלומר, בית-ספר של מעל 1,000 תלמיד, מתחיל להיות סיפור. למשל,

עו"ד יורם בר סלע: אבל יש בתי-ספר של יותר מ-1,000 תלמידים. יש? עמרם קלעג'י: יש. כל בית-ספר שהגיע מעל 1,000 תלמיד, פיצלו אותו לשניים, או פיצלו אותו לשניים. כל בתי-הספר שנמצאים במרחב, הנה, מצאתי מילה מתאימה, במרחב, שבתי-הספר הם בתי-ספר יבילים כלומר לא בסגנון האלה, אז בעקבות הפניות לבג"צ ולזה, ואז הוקמה בית ספר א' ובית ספר ב', כלומר זה לא היה מתוכנן, אלא בעקבות פניה - אנא השלטון, תן פיתרון, אין פיתרון, אז לא יכולים הילדים להסתובב חופשי, בוא, אז תכין להם בית-ספר. חוק תכנון ובנייה לא עובד, אז שמו משהו יביל, מבנה יביל, כדי לפתור את הבעיה.

כלומר, זה, כל בתי-הספר שישנם, הם כולם בנויים ממבנים יבילים

כאלה והשינוי שאנחנו יוצרים זה השינוי של בתי-ספר קבע. עכשיו, חוץ מהקטע המבנה, התכנים בפנים, אני תולה בהם הרבה תקוות. בתכנים, שימו לב ששמנו גם פה את רשת אורט, אני מאוד מקווה שהילד שיגמור, אלה שיגיעו לאוניברסיטאות עם חמש יחידות תבוא עליהם ברכה ואנחנו מובילים את המתקדמים. האחרים, אנחנו מאוד רוצים למצוא להם, יכולים לגמור מקצוע כזה או אחר.

שתיים, מה שעשינו, זה פתחנו פה, עם המכללה בבאר-שבע, כבר יש לי שלושה מחזורים, מחזור ראשון היה של 100 תלמידים, אחר-

כך עוד 100, ועוד 100. במכללה הטכנולוגית בבאר-שבע.

הסיכום שלי היה עם תמ"ת, פתחנו שני קורסים, האחד שנה וחצי, שנה וחצי, שנתיים וחצי, הנדסאים לכימיה ולקירור ואחזקה. יש לנו

סיכום עם אינטל שהוא יקלוט חלק מהתלמידים וכימיקלים לישראל שיקלטו חלק מהתלמידים.

כלומר, אם אני יוצר מחזור ומאיפה התלמידים האלה? תלמידים שגמרו י"ב לפני שלוש שנים וארבע שנים וחמש שנים. משכיל שהוא מתוסכל ואין לו תעסוקה, אין לזה שום הסבר בעולם, זה לא, הוא הולך כמו, כולו, כולו בבעיה. הסביבה בבעיה, כולו בבעיה. ופה, בקטע הזה של תעסוקה, חייבים פה למצוא את הסיפור של תעסוקה.

והקורס הזה שאנחנו פתחנו, עוד חצי שנה הוא הולך להסתיים, יש כבר בדרך עוד שני מחזורים. התלמיד מקבל שכר לימוד חינם והוא מקבל עוד, זה פעם ראשונה שעשו את זה בארץ והוא מקבל עוד מלגה של 1,000 שקל לחודש, כדמי מחייה. עוד 1,000 שקל דמי מחייה. כלומר, תלמיד שלומד בצורה כזאת, חלק מתקשים, אבל נשארו מהמחזור הראשון, מתוך 100 - 70, והם למעשה זה פתוח גם מרהט באו, ממקומות אחרים באו, ואני מקווה להפוך את זה למשהו שיטתי שעובד.

פתחנו קורסים נוספים לנשים, זה משפחתונים שמאג'יד מנהל את זה, 50 נשים התפצלו לשתי קבוצות, הן ינהלו בעתיד משפחתונים. פתחנו עוד קורס לתכשיטנות לנשים, שכבר יש מוצרים כבר שיוצאים. כלומר, הכיוון הוא להכניס את האוכלוסייה למעגל של תעסוקה. לא לדבר על זה, אלא לנסות לעשות את זה.

הקטע הזה של מעגל תעסוקה, כלומר מה שאמרתי לכם, חלק מהתהליך שישנו, זה הסיפור שישנו. החינוך, מהיסוד, אחר-כך למבוגרים שישנם. אני מקווה שאנחנו נעבה את זה.

ביקשנו שירותים של הרבה אישים - גם ראש הממשלה היה פה, ראה את המכללה, גם נשיא המדינה נפגש עם הסטודנטים. ביקשתי

ממנו שהוא יזמן לי את בעלי המפעלים, אצלו, כלומר של האזור, שידבר על לבם, שיסכימו להעסיק שם אנשים. הוא לקח את זה על עצמו. אני מקווה שגם פעולה כזאת תיתן Drive לסיפור ותדחוף את הסיפור. הקטע הזה של תעסוקה, בתוך היישובים עצמם.

עכשיו, בתוכנית המתאר, אנחנו שמים דגש שבאותו אזור יהיה אזור בינוי, אזור בינוי, אזור לצרכים ציבוריים, שיהיה שטח של תעסוקה, שטח חקלאי, ותכף אני רוצה כל, אני אקח תוכנית מתאר וננסה לנתח אותה, שטח חקלאי, ואנחנו מקווים שנוכל לפתח בעתיד גם תיירות במקום. כלומר, אם אני לוקח את החקלאות הכפרית שישנה, מה שיש, זה לא מין חקלאות שמפרנסת הרבה, אבל הולכת ופוחתת, אתה מכיר את הסיפור טוב. אם אני משלב עם זה תיירות, יכול להיות שפה יכול לחול מפנה.

יו"ר, אליעזר גולדברג: אם אני רוצה לראות את הנושא החקלאות שאתה מדבר, איפה אני רואה את זה?

עמרם קלעג'י: מה שהצלחנו לעשות בשלב זה, בינתיים, זה בטרובין, יש, עשינו שטח של תפוחי-אדמה שאחד האנשים מגדל שם. כל השטח הזה שאתה רואה אותו כאן, הוא שהוא קרוב לדודאים, למזבלה, הוא אסור בבנייה, בתוך, חלק גם בתוך הקו הכחול.

יו"ר, אליעזר גולדברג: כמה,

עמרם קלעג'י: 300 דונם שם.

יו"ר, אליעזר גולדברג: אבל כמה לכל מתיישב?

עמרם קלעג'י: עוד לא חילקו את השטח. השטח הזה לא חולק. חלק מהשטחים, יש בעלות של איש אחד, יש לו 35 דונם ועוד אחד יש לו, עוד שטח גדול, כן. כן.

עו"ד יורם בר סלע: אבל מה שיש, תשמע, אני לא יכול להביא,
 יו"ר, אליעזר גולדברג: לא, רגע.
 דובר: סיפור ידוע.
 יו"ר, אליעזר גולדברג: אני מבקש לא, זה לא, אין פה מקום להתווכח.
 עמרם קלעג'י: אבל ידוע, אני מודיע את הידוע, לא את הלא ידוע.
 יו"ר, אליעזר גולדברג: אתה אומר שזה לא חולק.
 עמרם קלעג'י: החלק בתוך היישוב, עוד לא חולק.
 יו"ר, אליעזר גולדברג: מה היעד? כמה לתת לכל,
 עמרם קלעג'י: אם יסכימו לעשות את זה ביחד, אז תבוא עליהם הברכה,
 יכול להיות שאנחנו עושים את זה עם לכידות חברתית.
 יו"ר, אליעזר גולדברג: ואם לא?
 עמרם קלעג'י: אם לא, אז השטח הוא, אין לי,
 יו"ר, אליעזר גולדברג: לא שלך.
 עמרם קלעג'י: לא שלי.
 עו"ד יורם בר סלע: 300 דונם זה שטח קטן מאוד.
 עמרם קלעג'י: בסדר, זה מה שיש. מה שאין אני לא יכול להגיד, אני
 אומר מה שיש.
 יו"ר, אליעזר גולדברג: לא, אבל זאת לא דוגמה שאתה יכול לדבר עליה של
 יישוב שיש בו, יש בו חקלאות. זאת לא דוגמה, עם כל הכבוד,
 זאת לא דוגמה לחקלאות.
 עמרם קלעג'י: לא, אני אומר לך מה שיש. לא, אני סוקר. אני אומר מה
 אני מכניס בתוכניות בעתיד, כן? זה לא זה.
 יוסי ישי: יש פה, יש שני סוגים של חקלאות, יש סוג אחד שיישוב מתוכנן
 כיישוב חקלאי,
 יו"ר, אליעזר גולדברג: נכון.
 יוסי ישי: והמשמעות שיש מגורים וכל אחד מהם יש לו שטח חקלאי.

יו"ר, אליעזר גולדברג: נכון.

יוסי ישי: לא על זה מדברים. אנחנו מדברים על יישוב שהוא בעיקרו יישוב קהילתי, שמאפשרים, בהתאם למגבלות של קרקע שקיימות בסביבה, לחלק מהמשפחות,

יו"ר, אליעזר גולדברג: חלק קטן,

יוסי ישי: נכון.

יו"ר, אליעזר גולדברג: מהחלק קטן מהתושבים,

יוסי ישי: זה לא הסגנון,

יו"ר, אליעזר גולדברג: לזרוע שם תפוחי-אדמה.

יוסי ישי: נכון. זה לא הסגנון שדיברנו עליו בפגישה הקודמת,

יו"ר, אליעזר גולדברג: לא, את זה בדיוק רציתי להבהיר.

יוסי ישי: זה לא זה.

יו"ר, אליעזר גולדברג: שאנחנו לא מדברים על דגם,

יוסי ישי: על היישובים החקלאיים, לא.

יו"ר, אליעזר גולדברג: דגם של יישוב חקלאי.

יוסי ישי: בשפה שלנו, בשפה המקצועית שלנו, יש מה שנקרא יישוב

חקלאי מתוכנן ויש מה שנקרא חקלאות מזדמנת. מה שאתה

מדבר כאן, זה חקלאות מזדמנת ביישוב קהילתי.

יו"ר, אליעזר גולדברג: אני לא מדבר על חקלאות מזדמנת,

יוסי ישי: זה לא פה.

יו"ר, אליעזר גולדברג: אני מדבר על חקלאות בשטח מתוכנן,

יוסי ישי: כן, זה לא פה.

יו"ר, אליעזר גולדברג: בשטח מתוכנן. זה לא זה.

יוסי ישי: זה לא זה.

עמרם קלעג': זה לא זה.

יוסי ישי: זה משהו אחר. זה חקלאות מזדמנת ביישוב קהילתי.

יו"ר, אליעזר גולדברג: כן. יש איזה סרח עודף, אז אתה אומר, אני נותן את זה למישהו, כדי שיעבד את זה.

יוסי ישי: לא לא, אנחנו עושים אז גם ביישובים ייעודיים. למשל, עכשיו מקימים את יישובי מזרח לכיש, שהם יישובים קהילתיים, אנחנו תכננו מראש איזה שהוא משטח של 500 דונם לכל היישובים, שמאפשרים חקלאות נופית.

יו"ר, אליעזר גולדברג: כן, זה לא,

יוסי ישי: זה לא זה.

יו"ר, אליעזר גולדברג: זה מתוכנן מראש, אבל זה משהו שולי.

עו"ד יורם בר סלע: לא מס שפתיים, אפשר לומר. אפילו לא מס שפתיים.

יוסי ישי: לא לא לא, זה משהו אחר לגמרי. זה משהו אחר.

עמרם קלעג'י: אני אומר מה שיש.

יוסי ישי: מה שיש.

עמרם קלעג'י: ואני אומר מה הכיוון שאני רוצה, אני באמת הולך בצורה

הכי שיטתית שיכולה להיות.

עו"ד יורם בר סלע: מה דעתך על זה.

עמרם קלעג'י: שנייה, אני תכף. שנייה, יורם.

פה הולכים גם לאשר להם לולים, משרד החקלאות, אני לא יודע אם

יודע לך?

יוסי ישי: כן, בהחלט.

עמרם קלעג'י: כאן, בתוך ה, שטח יותר, שטח יותר מצומצם, על שטח

יותר מצומצם, אתה יכול לעשות יותר פרנסה. על השטח הזה,

אם תהיה הסכמה להכניס את הלולים לתוך ה, יש דו-שיח שם,

אם עושים לולים, אז על שטח יותר מצומצם יש לך יותר, יותר

הכנסה בסיפור.

עכשיו, מה שאני בא אומר לחקלאות, למשל, בביר הדאג', חלק גדול מהאוכלוסייה, יש לה עדרים, עדרים גדולים, כלומר, יוסי ישי: רועים.

עמרם קלעג': כן. אז מה שאנחנו מאוד, אנחנו בדו-שיח עם משרד החקלאות, להפוך את הדירים האלה לדירים שממוסדים, מסודרים. כלומר, איתם אנחנו מנסים להעביר את זה, כלומר להכניס את זה,

יוסי ישי: שים את ביר הדאג' [המפה].

דובר: זה הקו הכחול של התוכנית?

עמרם קלעג': זה הקו הכחול, מה שאמרתי לכם, כולו קרקע מינהל, זאת האוכלוסייה.

יוסי ישי: רגע, כל השטח בתוך הקו הכחול הוא קרקע מינהל?

עמרם קלעג': כולו, גם בזה,

עו"ד יורם בר סלע: גם בחוץ.

עמרם קלעג': זה קו הכחול שסימנו, ועל זה עשו את התוכנית. ויש תוכנית.

פייסל אל הוזייל: אם כל הקרקע זה קרקע מינהל ואין לנו בעיה של תביעה,

יוסי ישי: אז למה אין אכלוס?

פייסל אל הוזייל: אז למה לא מתקדמים כאן, האכלוס של האנשים?

יוסי ישי: למה אין אכלוס?

יו"ר, אליעזר גולדברג: מפני שיש תביעת בעלות.

יוסי ישי: לא לא, אין. בדיוק, אני רשמתי את זה כשאלה.

יו"ר, אליעזר גולדברג: נו, אז זאת שאלה.

עו"ד יורם בר סלע: מינהל במובן שאין תביעות לאחריים?

עמרם קלעג': אין, אין.

עו"ד יורם בר סלע: אין תביעות?

עמרם קלעג'י: אין.

יוסי ישי: רשמתי את זה כשאלה.

יו"ר, אליעזר גולדברג: השאלה המתבקשת היא למה זה לא,

עמרם קלעג'י: כן, אני דיברתי על זה. בהתחלת דבריי. אמרתי - יש מקומות, וזה,

יוסי ישי: אני רשמתי את זה והתכוונתי לשאול אותך, למה?

עמרם קלעג'י: אז אני אומר לך. נציגי היישובים אמרו לי במפורש שסיכמנו אל"ף עם המינהל סיכום מסוים והסיכום לא מתבצע,

יוסי ישי: שקשור למגורים פה?

עמרם קלעג'י: כן, כן.

יוסי ישי: מה, אפשר לשמוע קצת,

עמרם קלעג'י: שנייה אחת.

יוסי ישי: OK.

עמרם קלעג'י: וזה סיפרתי לכם שהבאתי את שר א' ואת שר ב',

יוסי ישי: נכון, אמרת.

עמרם קלעג'י: וצד ג', כדי שישבו אתם והסיכום היה,

יו"ר, אליעזר גולדברג: מה הוויכוח?

יוסי ישי: מה הבעיה?

עמרם קלעג'י: הוויכוח הוא כזה - כמה כסף על איזה גודל של שטח, שני מרכיבים,

יוסי ישי: מחיר?

עמרם קלעג'י: מחיר וגם, וגם גודל של שטח. זה הנושא.

עו"ד יורם בר סלע: שיוקצה לאנשים,

עמרם קלעג'י: שאמרו שסיכמו עם המינהל, בצורה כזאת או אחרת סיכום כזה או אחר, המינהל לא מבצע את הסיכום שהוא התקבל וביקשתי מהשר שיסמן אותם,

עו"ד יורם בר סלע: איזה סיכום?

עמרם קלעג'י: יש סיכום כתוב.

אני לא רוצה להיכנס,

יוסי ישי: אנחנו כן רוצים. אנחנו רוצים ללמוד מזה.

עמרם קלעג'י: תקשיבי לי, הניירות,

דובר: לא, הוא לא מוסמך לעשות את זה, עם כל הכבוד שיש לו השפעה גם כן.

דודו כהן: שנייה, עמרם, תן לי רגע לעזור לך. כשהופיע פה אילן ישורון

מהמינהלת, הוא הסביר, כי שאלנו אותו את השאלה הזאת,

שקיים סכסוך כרגע, כספי, סכסוך של פרשנות של ההסכם,

בינם לבין תושבי ביר-הדאג'. כל עוד הסכסוך הזה שעקרוניתו

זה ההיקף הכספי של הפיצוי, גודל המגרש ואיך הוא יקבל או לא

ייפתר, לא יצליחו להתקדם,

עו"ד יורם בר סלע: אבל אנחנו יכולים לדעת מהו הסכסוך.

דודו כהן: את זה לא צריך לשאול את עמרם. לא עמרם.

עו"ד יורם בר סלע: אבל מה? על מה? זה רוצה ארבעה דונם וזה מוכן לתת

רק חצי דונם?

דודו כהן: אפשר להזמין את מינהלת הבדואים שתציג את ההסכם.

עו"ד יורם בר סלע: הוא בטח יודע.

דודו כהן: צריך לשמוע את זה מהמקור.

עמרם קלעג'י: איש לא מורשה אומר לך מילה, מה היא שווה?

אני מנסה לעשות הכל כדי לפתור את הבעיה ולא,

יו"ר, אליעזר גולדברג: זאת בעיה מקומית, זאת לא בעיה,

יוסי ישי: לא, אבל אנחנו יכולים, יכול להיות שהפתרון מצוי.

בלהה גבעון: אפשר לראות את התכנון של ביר הדאג'?

עמרם קלעג'י: כן, כן.

יו"ר, אליעזר גולדברג: מה אנחנו יכולים לדעת, הבטיחו לנו מיליון והם אומרים - לא, הבטחנו לכם רק, יוסי ישי: אז נדע איפה המחלוקת. יו"ר, אליעזר גולדברג: אז נדע. אבל זה פרטני. פייסל אל הוזייל: אם אני זוכר טוב, בביר הדאג' דיברו על 6,500 דונם ויש אוכלוסייה שהיא קרוב ל- 5,000 ולי לא, אני עושה חשבון והחשבון זה אצלי בכלל לא מסתדר. אבל אתה מדבר כאן לתת, להקצות איזה חמישה דונם. אם אני לוקח חמישה דונם כפול 5,000, זה קרוב ל- 25,000. עו"ד יורם בר סלע: זה 5,000 משפחות? יו"ר, אליעזר גולדברג: רבותי, אתם רוצים לשמוע תשובה? אומר לכם אדון קלעג'י, זה לא בתחום סמכותי, יש כאן מחלוקת עם המינהלה והבדואים, אני לא, עמרם קלעג'י: ועשיתי הכל כדי לפתור את הבעיה, הבאתי את האנשים הכי מוסמכים, להפגיש עם האנשים, יו"ר, אליעזר גולדברג: אני מבקש להמשיך. עמרם קלעג'י: בסדר. איפה אני הייתי, שכחתי אפילו. כן. תוכנית המתאר, אנחנו מארגנים אותה ככה שהיא תיתן מענה למגורים, לתעסוקה, חקלאות ואני נשאלתי איפה החקלאות ואז נגררנו לזה, ואזור תעסוקה, אזור של בתי-ספר והשירותים. על זה, כלומר, הדין והוויכוח שישנו, ולצורך זה אמרתי לכם, אני מפגיש את האוכלוסייה עם המתכנן, לא פעם, לא פעמיים, לא שלוש פעמים, 50 פעם ואפילו יותר. פייסל אל הוזייל: העיקרון הזה מקובל על האוכלוסייה? העיקרון שאתה מדבר עליו, מקובל על האוכלוסייה?

עמרם קלעג'י: אני אומר לך אני מפגיש אותם, אם קיבלתי מאל"ף הסכמה, קיבלתי מבי"ת הסכמה, קיבלתי מגימ"ל הסכמה. אני אומר לך איפה הסכמתי, אני אעבור לכם איפה הסכמתי, איפה עוד לא,

יו"ר, אליעזר גולדברג: אני רוצה לשמוע את דעתך, אני יודע שזה לא, לא אתה מתכנן ולא אתה קובע ולא אתה משווק. אבל אני בכל-זאת נותן לך את הקרדיט שאתה, אתה חי באזור, את העבודה ומכיר את הבעיות לפני ולפנים.

יש רעיון, יש רעיון שאומר, וגם, זה קשור גם לתעסוקה וגם לנושאים אחרים קהילתיים. הרעיון אומר - ניקח יישוב אחד שהוא היישוב הגדול, ניקח את המועצה, המועצה, יש מספר יישובים, לא רחוקים במיוחד, נכון?

עמרם קלעג'י: כולם הם במרחק של חצי שעה מבאר-שבע בערך, כן. יו"ר, אליעזר גולדברג: בסדר. ניקח את היישוב הגדול, או יישוב מתאים אחר, נבנה שם מרפאה, נבנה שם מרכז מסחרי, נבנה שם אולי בית-ספר, לא יסודי, אלא תיכון ומעלה, מכללה, זאת אומרת, אנחנו ניצור מרכז, גם מרכז עסקים בכלל זה,

עמרם קלעג'י: כן, כן, כן,

יו"ר, אליעזר גולדברג: שישרת את הסביבה.

דובר: יישובים מסביב.

עמרם קלעג'י: כן.

יו"ר, אליעזר גולדברג: וכשהמרחק הוא מרחק סביר של חצי שעה.

עמרם קלעג'י: כן. בכל תוכנית של כל יישוב, עשינו מרכז אזורי, מרכז של היישוב, שהוא ייתן את הפונקציות הזה שדיברתם עליו.

יו"ר, אליעזר גולדברג: כן, איפה?

עמרם קלעג'י: תכף אני אעבור עכשיו יישוב-יישוב, עם תוכנית המתאר.

עו"ד יורם בר סלע: ובכל יישוב ויישוב,
 עמרם קלעג'י: כן.
 עו"ד יורם בר סלע: היושב-ראש אומר - בנוסף, האם לא,
 יו"ר, אליעזר גולדברג: לא בנוסף, אלא במקום.
 עו"ד יורם בר סלע: במקום.
 יוסי ישי: בשפה שלנו,
 יו"ר, אליעזר גולדברג: לא בנוסף.
 יוסי ישי: כמו בהתיישבות החקלאית המתוכננת, יהיו יישובים ומרכז כפרי.
 עמרם קלעג'י: אני באתי מאותו כפר, אז לקחתי אותו, סיפור. זה לא זה.
 אני מקים בתוך, בתוך יישוב, את הבית-הספר שהם צריכים ואת
 המרפאה שצריכים ואת הזה שצריכים, אני שם זה. והראיתי לכם
 בנייה שם.
 יוסי ישי: כן, כן.
 עמרם קלעג'י: זה שטח של ה, ציבורי, לא, זה השטח,
 יו"ר, אליעזר גולדברג: זה של הטראבין.
 עמרם קלעג'י: תעסוקה.
 יו"ר, אליעזר גולדברג: זה של הטראבין.
 עמרם קלעג'י: כן, אני ממשיך הלאה. לא.
 יו"ר, אליעזר גולדברג: לא, אני לא רוצה את המיקום שבכל יישוב, אני מדבר
 על,
 יוסי ישי: מרכז אזורי.
 יו"ר, אליעזר גולדברג: קרקע שמיועדת לשרת את האוכלוסייה במספר
 יישובים באזור, ושם יהיו כל הפונקציות,
 יוסי ישי: האזוריות באופיין,

יו"ר, אליעזר גולדברג: הציבוריות, של אמרנו - מרפאה ותעסוקה וחננויות וכל השאר. מה שאני רואה פה בתוכניות האלה, שיש בכל יישוב, יש די קרקע עבור מוסדות ועבור, יוסי ישי: באותו יישוב.

עמרם קלעג'י: כן, אותו יישוב צריכה להיות מרפאה, לא, כלומר, יו"ר, אליעזר גולדברג: לא, אני שואל, לא, תראה, יש כאלה שאומרים - לא, לא כל יישוב מרפאה, אלא המרפאה היא במרחק של, גם בירושלים, גם בתל-אביב, אתה צריך לנסוע למרפאה, כשאתה צריך לנסוע לאיכילוב, אתה צריך לנסוע לפה, לא נותנים לך את זה במרחק של נגיעת יד.

עמרם קלעג'י: יישוב שיש לי בו 3,000 איש, 3,000 איש, יש לי 2,000 תלמיד, מצריך מרפאה.

יו"ר, אליעזר גולדברג: נכון.

עמרם קלעג'י: מצריך לימודים.

יו"ר, אליעזר גולדברג: נכון.

עמרם קלעג'י: מצריך בתי-ספר. מצריך זה, מצריך את כל ה,

יו"ר, אליעזר גולדברג: אבל יש לידו יישוב של 700 איש, 500 איש, למה הוא צריך מרפאה וצריך,

בלהה גבעון: לא, הוא לא.

עמרם קלעג'י: אבל אני לא הגדרתי אותו עדיין, לא הגדרתי אותו עדיין כיישוב. יש לי עוד,

יו"ר, אליעזר גולדברג: אבל פה יהיו, היו לך כאלה,

עמרם קלעג'י: לא, איפה?

יו"ר, אליעזר גולדברג: יישובים קטנים. אני הולך על יישובים קטנים.

עמרם קלעג'י: לא. כל היישובים שאני מדבר עליהם, הם מצדיקים.

[מדברים יחד]

יו"ר, אליעזר גולדברג: תן לי רגע את מספר התושבים ביישובים.
 דודו כהן: אני מבקש רגע להוסיף משהו. בואו רגע נבין. יש, על-פי חוקים, רמת שירות, חוק חינוך חובה, חוק הבריאות, מגדיר רמת שירות מסוימת ולכן חלק מפתרונות השירות חייבים להיות בתחום היישוב וחלק נמצאים במרחב.

בלהה גבעון: לפי מספר אוכלוסין.

דודו כהן: רגע, תנו לי לסיים.

תשים רגע את הנושא של מרעית רבתי. במרעית רבתי אפשר לראות יישוב קטן כמו דורג'את, לידו יש את מכחול ועכשיו את חוות כוחלה. לכל המכלול הזה, יש מרכז שירותים אזורי אחד, שמספק לכולם.

עו"ד יורם בר סלע: איפה? איפה?

דודו כהן: הנה הוא, אתם רואים? הנה, זה מרעית, הגדולה, החלק הצפוני זה דרג'את, השטח החום באמצע, הוא מרכז שירותים אזורי, לדרג'את, לשכונת אבו עיאדה, לפחס אל עמור לאל קורשאן, אל קרישאת, הוא במרכז. זה הרעיון.

עכשיו, אם היישוב הוא מספיק גדול שיש לו הצדקה לבית-ספר יסודי, אז הוא מקבל מקומי.

יו"ר, אליעזר גולדברג: בסדר, זה מה שאני שאלתי.

דודו כהן: זה ההבדל.

יו"ר, אליעזר גולדברג: זה מה שאני שאלתי.

יוסי ישי: וזה עובד? זאת אומרת, העיקרון הזה, נבחן באופן מעשי?

דודו כהן: זה עכשיו בתהליך יישום. למשל, דרג'את עכשיו בתהליך ההקמה, יש תוכנית מפורטת, יקימו להם את הבית-ספר היסודי אצלם, אבל התיכון יהיה במרכז, לא יהיה ביישוב.

יוסי ישי: יש כאן אפשרות לבחון את ההיתכנות המעשית של זה?

- דודו כהן: בטח שיש.
- יוסי ישי: מבחינת הציבור. ראינו לא מעט פילים לבנים. האם הדבר הזה יהיה פיל לבן או שיש פה היתכנות חברתית?
- דודו כהן: אני מאמין, זה בתהליך, אנחנו רק עכשיו מתחילים. אנחנו, הכוונה המועצה, התחילה בדרג'את להקים את הבית-ספר היסודי, היא עכשיו בשיחות עם כל אבו עיאדה כתוכנית לשכונה נפרדת, בסופו של יום יש שם מרכז אזורי. לכל המרחב של מרעית רבתי.
- עו"ד יורם בר סלע: אנחנו לא יודעים אם זה כן עובד או לא עובד. נכון להיום.
- דודו כהן: נמצאת בתהליך הקמה.
- עו"ד יורם בר סלע: בסדר, אבל נכון להיום.
- יוסי ישי: בדרישה התכנונית והארגונית,
- עו"ד יורם בר סלע: הרי עשו כל מיני דברים שאנחנו יודעים שהם לא עובדים, אז מפה אנחנו לא יודעים.
- יוסי ישי: הגישה התכנונית והניהולית של מרחב מרעית רבתי, זה,
- עו"ד יורם בר סלע: אבל השאלה אם זה עובד או לא עובד, אין לנו תשובה.
- יוסי ישי: במגזר ההתיישבותי היהודי זה עובד. פה צריך לראות אם זה עובד.
- עו"ד יורם בר סלע: במגזר ההתיישבותי היהודי היישובים הם מאוד קטנים, מאוד קטנים.
- יוסי ישי: 500?
- יו"ר, אליעזר גולדברג: בבקשה.
- עמרם קלעג'י: חוץ ממרכז בכל יישוב, אנחנו תכננו גם מרכז אזורי פה על קרוב, די סמוך לבאר-שבע. הקרקע היא קרקע של קק"ל, נפגשנו עם קק"ל, היא מוכנה להקציב לנו את השטח ואני, אנחנו מתכננים פה במרכז האזורי הזה, להכניס את הפונקציות

שלא יכולות להיות ביישובים. כלומר, זה מעל היישובים. למשל, בריכת שחייה, אין באף יישוב. משרד החינוך אומר - איך הילדים לא לומדים לשחות? אין מקום. גם רהט, שיש לה קרוב ל-40,000 תושב, אין שם בריכת שחייה. אז פונקציה כזאת, אנחנו רוצים להכניס אותה פה. [ערבית]

[דיבורים ברקע]

עמרם קלעג'י: גם אצלכם לא הכנסתי שלושה חנויות, עד שהסכמתם להפעיל אותם לקח זמן, לא יפה, באמת, צריך לחשוב קצת. טוב.

עו"ד יורם בר סלע: יש שם בריכת שחייה או אין?

עמרם קלעג'י: אין. אני אומר לך אין. לדוגמה.

מה שאנחנו רוצים להכניס פונקציות שם זה, התוכנית שלנו היא כזאת - להקים בית-ספר למצוינות. כלומר, אם באמת אני מאוד רוצה להגיע שימשכו לשם. דיברתי עם גב' כרמי שהיא נשיאת האוניברסיטה, אחרי כמה שיחות היא הסכימה שהבית-ספר הזה יהפוך להיות בית-ספר ליד האוניברסיטה. כלומר, יהיה לי את היוקרה, יהיה לי את האנשים, כלומר, פשוט אני מנסה איכשהו לתפוש כמה בקצוות.

עו"ד יורם בר סלע: איפה הוא יהיה ממוקם? איפה שאמרת?

עמרם קלעג'י: שהוא קרוב לכולם, על-יד באר-שבע, די קרוב, על הכביש, קרוב, זה שטח שהוא של קק"ל, אין לי עליו,

עו"ד יורם בר סלע: אחווה,

עמרם קלעג'י: כן. משהו כזה, כן. שהוא לאט לאט ייתן את כל הסיפור, הכנו, יש לך את התוכניות שם, או לא? הכנו את התוכנית, לקחנו את אחד ה, אלה הפונקציות שאנחנו רוצים להכניס לשם. כולם פונקציות חברתיות, כולם פונקציות חברתיות שיכולים לשרת את כל הסביבה. כלומר, גם חשבנו על מחשבה אזורית בסיפור ואני

מקווה שהמרכז הזה ייתן לעתיד גם יהפוך להיות מקום שיוכלו להזדהות אתו.

עו"ד יורם בר סלע: מה השטח שלו, בערך?

עמרם קלעג'י: יש לי מאה ומשהו,

דובר: 105,

דובר: אלף דונם.

עמרם קלעג'י: יכול להיות שנרחיב אותו עם היישוב על-ידו, כן, על-יד

שגב. אני מקווה עם שגב אולי לעשות משהו משותף אתם, אולי

להגדיל את הסיפור שם. כלומר, זה בחלק הזה.

עכשיו אני רוצה לעבור אתכם, ברשותכם, תוכנית - תוכנית, יישוב -

יישוב, איך אנחנו עושים, כי ההתנעה של הסיפור הוא מסובך.

יוסי ישי: אתה תשאיר בסוף זמן להצעה לפיתרון הכולל, אמרת שיש לך

הצעה.

דובר: אין פיתרון כולל, דרך היישובים, ישיגו,

עמרם קלעג'י: תקשיב לי, הפיתרון הכולל, תקשיב לי, חינוך מה

שאמרתי, בסדר? תעסוקה מה שאני אומר, זה, כלומר, אמרתי -

תיקחו את הגדילים האלה, תהפכו אותם, יהפכו להיות כבל

בסוף, כן? זה אפשר להחזיק אותו.

כלומר, אם אני מצרף את הכל ביחד, עושה פעולה אחת, אני לא חושב

שלא פתרתי שום דבר. אני צריך לאסוף את הכל ביחד ולהוביל

את כל המכלול בתזמור נכון, לתזמר את זה. זה דעתי, מורכב,

מסובך, יש לזה, כולם מתנגדים, למה ככה? זה או זה. זה מה

שאני פשוט זה מה שאני בא להגיד פה.

אחמד אלאסד: יש פה אזור תעשייה ליישוב מתוכנן?

עמרם קלעג'י: כן.

אחמד אלאסד: לפחות?

עמרם קלעג'י: כן. יש בתוך זה, באזור התעסוקה, של כל יישוב.
 יו"ר, אליעזר גולדברג: אני מבין שעכשיו אתה רוצה להיכנס לכלל יישוב
 ויישוב?

עמרם קלעג'י: כן, ולרמז מה הכיוון שאני, או להגיד איפה,
 יו"ר, אליעזר גולדברג: בסדר. אז אני רק אשאל את השאלה, אתה לא צריך
 לתת לי, או שתי שאלות, אתה לא צריך לתת לי את התשובה
 עכשיו, אלא בהמשך או איך שתמצא לנכון.
 עמרם קלעג'י: כן.

יו"ר, אליעזר גולדברג: שאלה אחת - מה הלקחים שאתה מפיק מכל הנושא
 של באסמה, לגבי מקומות אחרים, קודם כל, זאת שאלה אחת,
 כתפישה לגבי מקומות אחרים, מה הלקחים שאתה, הרי בסופו
 של דבר אני לא חושב, ואני חושב שתסכים אתי, שלא מדובר
 בהצלחה, עד עכשיו לפחות, בהצלחה יוצאת מן הכלל, נכון?
 עמרם קלעג'י: נכון.

יו"ר, אליעזר גולדברג: יפה. אז אם, אם מוסכם שלא מדובר בהצלחה יוצאת
 מן הכלל, מה הלקחים שאתה מפיק ואני עוד הפעם, אל תיתן לי
 את התשובה הפורמאלית - לא אני משווק, לא אני קובע, לא אני
 מתכנן. אני רוצה ממך, כמי שבר סמכא, נקרא לו, איך, מה
 הלקחים שאתה מפיק, לגבי הנושא בכללותו. זאת שאלה אחת.
 שאלה שנייה, ספציפית לאבו באסמה, איך אתה רואה את יישום
 התוכנית של אבו באסמה. של אבו באסמה. השאלה הראשונה
 היא יותר כללית,

עמרם קלעג'י: כללית, כן.
 יו"ר, אליעזר גולדברג: והפקת לקחים לגבי. אלה שתי השאלות.
 דובר: זה מה שאנחנו רוצים לשמוע.
 יו"ר, אליעזר גולדברג: אלו שתי השאלות.

בלהה גבעון : אם יש לך הצעות.

עמרם קלעג'י: כן, כן.

דודו כהן: ברשותך, עמרם, אני רוצה שבכוונה את השאלה הראשונה של השופט להרחיב.

אני הייתי רוצה לשמוע איזה כלים חסרים לכם, על-מנת לייצר אינטגרציה מרבית בין המגורים, החינוך, הרווחה, הבריאות. כי לכאורה יש כמה תחומים שאתם מצליחים להוביל ומצד שני, את כל נושא המגורים אתם לא מצליחים להוביל. מה, איזה כלים חסרים לכם בשביל שאפשר יהיה לעשות יישוב, כפי שצריך להיות, משולב מגורים עם כל יתר השירותים.

עמרם קלעג'י: השאלה הראשונה שנשאלתי, השנייה היא מקרה פרטי של הראשונה. כתשובה כוללת, מה שאני אומר, זה בדיוק מה שאני אומר. כלומר, לקחת את כל הנושאים שאני מדבר עליהם ולתזמן אותם ביחד, כלומר, זה לא פיתרון אחד של רק, כלומר מקרקעין זה נושא, אבל אם אני לא משלב תעסוקה, חינוך, ביחד, מוביל אותם ביחד, כל הסיפור מתחיל להישאר, לדשדש על המקום. אני צריך לתזמר את הסיפור.

עכשיו תגידו שיהיה ביד אחת, בשתי ידיים, מי יעשה את זה, באיזה טכנולוגיה לעשות את זה, זה כבר פרק אחר של הסיפור.

יו"ר, אליעזר גולדברג: הבנתי.

עמרם קלעג'י: אבל הסיפור הוא, לא, יש את כל הדברים לנסות לאגד אותם ביחד ולתת להם תשובה. זה, זה, ובזה, בכנות אני אומר לכם, כלומר, זה הלקח הגדול ביותר שאני יכול לקחת.

עכשיו, מה אנחנו עושים כדי בכל-אופן להתניע את הסיפור. למשל, אני אקח יישוב,

דודו כהן: זה דווקא טוב, החסמים,

יוסי ישי: עמרם, אתה לא ענית לשאלה,
עמרם קלעג'י: ענית.

יוסי ישי: אני אתן לך, אני לא מנסה לשאול אותך, בכלל שאני מוכרח,
זה, חייב לצאת משהו מהדיון של היום.

עמרם קלעג'י: יוסיל'ה, תקשיב לי, תן לי, תוך כדי זה אני,
יוסי ישי: טוב. רק שאלה אחת, אל תענה, כמו שנאמר, נניח שנותנים לך
אזור אחר, עזוב את אבו באסמה כרגע, נניח שנותנים לך,
לוקחים ממך את כל יתרת האזור, חוץ מאבו באסמה ואומרים לך
- אתה, יש לך את המפתחות, תבוא ותגיד לנו מה צריך לעשות
כדי שנגיע לפיתרון המיטבי שעושה, מתכלל את הכל - את
הקרקע, את המגורים, את החינוך, את הרווחה, תן לנו כמה
משפטים, זה מה שאנחנו רוצים לשמוע ממך.

עמרם קלעג'י: אני צריך לעשות את התכנון עם האוכלוסייה, לא להכתיב
לה,
יוסי ישי: OK.

עמרם קלעג'י: בסדר?
יוסי ישי: זה אחד.

עמרם קלעג'י: אמרתי את זה,
יוסי ישי: OK, תמשיך, תמשיך, תמשיך.

עמרם קלעג'י: אני עושה את זה.
יוסי ישי: תמשיך. אנחנו נמשוך ממך את זה בסוף.

עמרם קלעג'י: לא, לא תמשוך, לא, אני אומר את זה.
יוסי ישי: OK, אחד.

עמרם קלעג'י: בגלוי, לא. אמרתי לכם - אחד אחרי השני, לא,
יוסי ישי: כן, הלאה.

עמרם קלעג'י: לא הסתרתי שום דבר.

יו"ר, אליעזר גולדברג: הלאה.

יוסי ישי: הלאה.

עמרם קלעג'י: תשאירו לי את זה לסוף, אני מבקש.

בלהה גבעון: זה השפן.

עמרם קלעג'י: לא, אין שפן. אין לנו המצאה.

יו"ר, אליעזר גולדברג: אתה יכול לומר לנו דבר אחד, אני רק נותן לך תשובה. אני לא רוצה לשבת בצד הזה של השולחן, למה? מפני

שזה נורא נורא מסובך.

עמרם קלעג'י: נכון.

יו"ר, אליעזר גולדברג: נורא מסובך.

עמרם קלעג'י: אמת.

יו"ר, אליעזר גולדברג: אז אני אומר לכם מה שאני יכול להשיב מתוך הנושאים שאני עוסק בהם, אבל זה קשה מאוד לבוא ולומר מה

אתם צריכים לכתוב בדו"ח.

עמרם קלעג'י: אני מתרחק מזה, תשים לב.

יו"ר, אליעזר גולדברג: זהו. זה מה שאתה אומר. אני לא רוצה לשבת כאן.

עמרם קלעג'י: כן.

יו"ר, אליעזר גולדברג: טוב לי לשבת פה, בצד הזה.

בלהה גבעון: עמרם, אבל רצוי שתציג לנו את הקשיים.

עמרם קלעג'י: כל החצי הזה, הדגשתי לכם את כל הקשיים,

בלהה גבעון: התחלת לדבר פה על חסמים,

עמרם קלעג'י: כן.

בלהה גבעון: לפחות זה מרוכז.

עמרם קלעג'י: נעבור אחד-אחד, בסדר? פשוט.

יישוב על-יד דימונה, קסר סאשלה. תראו את הקו הכחול, הוא בין

הכביש ולמעשה הוא כולל את כל האוכלוסייה שם. תוכנית - יש,

תראה לי את התוכנית. זה התוכנית שלו. הקו החשמל, אתם
 רואים אותו ברצועה הזאת. הרצועה הזאת,
 יו"ר, אליעזר גולדברג: שני קווים.
 עמרם קלעג'י: כן, שני קווי מתח גבוה, זה 250 דונם שתי הרצועות,
 אמרתי לכם מה שפתרנו, כן? מה שעשינו, זה לא היה בקלות
 לעשות את הסיפור.
 יו"ר, אליעזר גולדברג: לא קל.
 עמרם קלעג'י: נפגשתי עם, אמרו לי - התוכנית לא על דעתנו. אמרתי
 להם - בסדר. בואו ניקח גוש אחד, שתעשו לו תוכנית מפורטת
 על דעתכם. אז לשמחתי הרבה, הפקדנו את התוכנית על שני
 הגושים,
 עו"ד יורם בר סלע: תוך הידברות?
 עמרם קלעג'י: כן, כן, במפורש, עם הוועד. ישבנו אתם ויש לי תוכנית
 מפורטת, מסודרת, על שני גושים, בסדר?
 הצעד הבא, מה אני הולך לעשות? חכה רגע, בוא, תקשיב לי, מה אני
 הולך לעשות הלאה?
 הצעד הבא, כלומר, באיזה כלים אתה הולך לפתור? הכלים הם
 מינוריים. ביקשתי מהוועד, המשכתי הלאה, בואו תנו לי רשימה,
 לא רוצה לעשות 100 מגרשים, 500 מגרשים, לא הולך לבנות את
 כל העולם. תנו לי בהתחלה 30 איש, 40 איש, שרוצים להתיישב.
 לשמחתי הרבה, הביאו לי רשימה.
 פניתי לשר השיכון עכשיו, אמרתי לו - בוא, יש פתח תקווה, יש התחלה
 של משהו. יש לי שמות, לא אני מפתח בשביל אנונימי, שמישהו
 שייקנה, יש לי את האנשים כבר מראש. יש לי את הרשימה, עם
 מספר תעודת זיהוי, עם האיש, הוא האיש שיכול להיפגש, אמרתי
 - בוא תפתח לי שם מגרשים, שאני יכול ונגיד כל מגרש לאיש.

עו"ד יורם בר סלע: להקצות.

עמרם קלעג'י: בסדר?

יש טכניקה אחרת, פעם עשינו את זה בהתיישבות העובדת, ששמתי על המגרש הוא ייסד בסוף המגרש, פיתחו את ה, את התשתיות כבר ואחר-כך בנה את ביתו ממש אחרי שפיתחו את התשתיות, גם אפשר לעשות נוסף.

ויש המון טכניקות בקטע הזה.

עכשיו, הלכתי בכיוון הזה, יש לי 30 איש בינתיים. אם היה ומשרד השיכון כמו שהבטיח לי השר הולכים לעשות תשתיות, יש לי התנעה מינורית קטנה שמתחיל לזוז משהו בתוך הסיפור. יש קיפאון, הרבה זמן קיפאון, פה אני מחפש פשוט הפשרה קצת, הזזת הסיפור. זה מה שאנחנו ניסינו לעשות שם, בזה.

הבית-ספר נבנה, בית-ספר תיכון נבנה, במקום לוועד מקומי - יש, כביש, סללנו אותו בפנים, כלומר, זה המצב, זה תוכנית המתאר, ואני הולך אתה, ממשיך אתה. סיכמנו עם כמה גופים אחרים שאני עושה עוד, עוד פיתוחים נוספים שם, עם היישוב עצמו.

תביא לי את אבו גרינאת.

עו"ד יורם בר סלע: רגע, סליחה, שאלה.

עמרם קלעג'י: כן.

עו"ד יורם בר סלע: יש תביעת בעלויות בשטח הזה?

עמרם קלעג'י: הסיפור של איך קוראים לו, קיסר סאעד, סיפור מיוחד במינו. מה שסיפרו לי. אוכלוסייה פנתה אז לבית-המשפט, ויש פסק-דין של כב' השופט חלימה, שהוא, לא לא, בסדר,

דובר: 1984.

יו"ר, אליעזר גולדברג: כן,

עמרם קלעג'י: שהוא מצוטט בכל פינה,

עו"ד יורם בר סלע: הוא אמר אין וגמרנו.
 עמרם קלעג'י: הוא הפך להיות זה,
 עו"ד יורם בר סלע: פתר את הבעיה.
 עמרם קלעג'י: ואז מתייחסים לשטח הזה כשטח מינהל.
 עו"ד יורם בר סלע: אני שואל אם התושבים,
 עמרם קלעג'י: התושבים אומרים - היינו פה, נישאר פה, וזה, ואני מנסה
 להתניע את זה בכיוון שאמרתי לך.
 עו"ד יורם בר סלע: זאת אומרת יש תביעת בעלות של האנשים.
 עמרם קלעג'י: כן. בית-המשפט אמר,
 עו"ד יורם בר סלע: עזוב בית-משפט, אני אומר התושבים. בית-משפט, אני
 יודע. תושבים.
 עמרם קלעג'י: אתה האדם האחרון שצריך לזלזל בבתי-המשפט.
 עו"ד יורם בר סלע: אני שואל על תושבים, אם יש. השאלה השנייה, האם
 הטכניקה הזאת שאתה פונה ל- 30 ועוד 30, האם זהמ קובל על
 כולם?
 עמרם קלעג'י: כן.
 עו"ד יורם בר סלע: הם רואים בזה איזה ניסיון לפגוע.
 עמרם קלעג'י: לא לא, עשיתי את זה דרך ועד המקומי, לא עשיתי את זה
 בזה, עשיתי את זה גלוי, שקוף. מנסה לעשות. התוכנית היתה
 אתם ביחד, כלומר, זה לא משהו, מישהו מוציא שפן.
 ברגע שהתהליך הזה ילך, הוא יבנה את ביתו, אני מביא לו תשתיות
 לשם, מעביר חשמל לשם, מתחיל להיות חיים מתקדמים בתוך
 אותה הסכמה שישנה. כלומר, אם אני מחפש התנעות, אלה
 ההתנעות שאני מחפש.
 תביא לי את אבו גרינאת. באבו גרינאת, אמרתי לכם את הבתי-ספר
 שנבנו, כביש שאנחנו, כביש 80 שסללנו את הכביש. היתה לי

התנגדות עצומה של כל הכביש שסללנו אותו, היה בתביעת בעלות. ומעצ שנתן לי את הכסף האמין באמונה שלמה שאני לא אוציא גרוש, אלכס אמר לי - בסדר, קח כסף, תהיה לי בריא. באמת.

בלהה גבעון : הוא נתן לך את הכסף?
 עמרם קלעג'י: הוא נתן לי את הכסף. ובוא, תראה לי את התמונות שעשינו שם. לא לא, אני אגיד לך מה שעשינו שם. כל דבר היה לו סיפור אחר, שלו.

התמונה הזאת ממחישה, הנה, עשינו שולחן ממש לאורך המסלול של הכביש. עם השולחן, היה גם השופלים שעמדו שם. עשינו דיון שם, כל ראשי הקבוצות, השייח',
 דובר: כיבוד חשקל.

עמרם קלעג'י: יש עוגיות גם שם. זה השייח' זיכרונו לברכה הלך לעולמו, אבו פריח' נמצא פה, הנה, הוא שם, הנה, הוא נמצא שם. עשינו דיון שם, בסוף הדיון אחרי, נדמה לי שלוש, שלוש וחצי שעות היו שם, בסוף אמרתי, ביקשתי מראשי הציבור - תגידו אתם לשופלים שיפרצו את הדרך.

יו"ר, אליעזר גולדברג: אמרת להם נוע.
 עמרם קלעג'י: לא אני אמרתי.
 יוסי ישי: שהם יגידו נוע.

עמרם קלעג'י: לא אני אמרתי. והכביש סלול, נוסעים עליו, הכביש רחב, מסודר, בנינו כמה גשרים שם על הנחלים שישנם שם. להגיד לכם זה, זה התוצאה שיצאה.

עכשיו, איך, מה, מו, אני אומר לכם - כל מקום, יש לו את ה, את הקשיים שלו ואת הסיפור שלו. כלומר, אני לא יכול לבוא להגיד לכם,

עו"ד יורם בר סלע: הם קיבלו פיצוי?
 עמרם קלעג'י: קיבלו פיצוי על, הבאתי, אני אגיד לך בדיוק מה שאני
 עשיתי.

של פינוי מפגעים, לא שום דבר, היתה חיטה, גרושים, כלומר כמה
 עולה חיטה,
 יוסי ישי: מחוברים, מחוברים,
 עמרם קלעג'י: זה לא מחוברים, לא היה לי שום מבנה.
 יוסי ישי: זה כמו חקלאי,
 עמרם קלעג'י: לא לא, היה חיטה,
 דובר: סילוק מטרדים,
 עמרם קלעג'י: סילוק מטרדים, על-ידי השמאי. זה מה שהיה. ישבו עם כל
 אחד,

עו"ד יורם בר סלע: הם קיבלו פיצוי.
 עמרם קלעג'י: כן. אבל, פיצוי זעום. זה היה, לא זה שהוא,
 יוסי ישי: זה פיצוי חקלאי, נו.
 עמרם קלעג'י: קיבל על אותה עונה.
 יוסי ישי: אותה עונה, זה כלום.
 עו"ד יורם בר סלע: ודאי, אנחנו מכירים.
 עמרם קלעג'י: והכביש, הכביש עכשיו הוא סלול, נוסעים בו, כביש רחב,
 מסודר, עד הסוף.

אז אני מביא לכם דוגמאות, כלומר, יש קשיים ואפשר לשים הכל, אי-
 אפשר לפתור, הם לא רוצים והכל לא הולך, אבל חייבים לפצח
 את הסיפור.

יו"ר, אליעזר גולדברג: השאלה היא רק איך מפצחים.
 עמרם קלעג'י: אז אני אומר לכם רצף של דוגמאות.
 יו"ר, אליעזר גולדברג: תראה,

עמרם קלעג'י: אני אמנם קטנוני, שאני, יכול להיות שאני קטנוני, אני מביא לכם דוגמאות כאלה, יו"ר, אליעזר גולדברג: לא לא לא, לא, בכלל לא, ההפך הגמור. יוסי ישי: אתה ממחיש את הבעיה. יו"ר, אליעזר גולדברג: אבל ישנה דעה, ישנה דעה, אני לא אומר שהיא דעתי, אני רק אומר ישנה דעה שאומרת - יפה מאוד לדבר, הידברות, כל הזמן הידברות הידברות, זה טוב ויפה, כך אומרים, יש מי שאומר לא, אני אומר, הידברות, אבל עם הידברות אי-אפשר לבנות עיר, אי-אפשר, דובר: גם לא נולד ילד מהידברות. יו"ר, אליעזר גולדברג: אי-אפשר לבנות שכונה, אי-אפשר, אז זה יפה שאומרים את המילה הידברות, אבל עם הידברות לבד לא, לא יכולים להתקדם.

עמרם קלעג'י: אני הבאתי דברים, כלומר לא הידברות, אלא תוצאות. יו"ר, אליעזר גולדברג: נכון. עמרם קלעג'י: כלומר, כביש זה תוצאה. יו"ר, אליעזר גולדברג: לא, מה שאני, אני אומר, צריך לברך על כל מקרה שבו בהידברות אפשר להגיע לאיזה תוצאות חיוביות. אבל לא תמיד בהידברות אפשר להקים שכונה אפילו לא. עמרם קלעג'י: במפורש. עו"ד יורם בר סלע: יכול להיות שללא הידברות, גם אי-אפשר. יו"ר, אליעזר גולדברג: כך אומרים. עו"ד יורם בר סלע: ללא הידברות גם אי-אפשר. יו"ר, אליעזר גולדברג: אז זהו בדיוק, זאת הדילמה. עמרם קלעג'י: לא, זה לא דילמה. אני, לפי דעתי, ככה אם אני ארצה לעשות דימוי,

עו"ד יורם בר סלע: גם וגם.

עמרם קלעג'י: יש ארגז כלים שלהשתמש בכולו. להשתמש בכולו. לא להיות רק בכלי אחד להשתמש. גם, כלומר מה שאנחנו אומרים בתפילות סור מרע ועשה טוב. כלומר, כל, מפגעים לא נותנים והם לא בדין, אז פה הדין צריך לחתוך. כלומר, יש מקום שצריך להיות פה דין, אין, כלומר הכל לא הפקר. צריך להיות דין לחתוך. אבל בתוך המסגרת שעשית סור מרע, עשה טוב שם בתוך המקום, תנסה,

יו"ר, אליעזר גולדברג: מה שאתה אומר, אם יש לך ארגז כלים, אל תיתן עם הפטיש בראש.

עמרם קלעג'י: נכון.

יו"ר, אליעזר גולדברג: אבל תיקח נגיד עם איזמל, אתה יכול, עם איזמל, אתה יכול. לא עם פטיש בראש.

דובר: להתחיל עם פינטצה.

בלהה גבעון: מפתח ברגים.

עמרם קלעג'י: אז פה, אני מקווה שבתוך היישוב הזה, אמרתי לכם 30 איש, שהולכים לפתח שכונה. פה חוץ מהשכונה המפותחת יש לי כבר רשימה של 28 איש, פה, שאני הולך לפתח עוד פעם שכונה נוספת פה, כלומר יש אוכלוסייה שבאה למקום, פשוט להתניע את הסיפור ודרכם אני רוצה להביא את הזה.

יש לי את השמות, הוצגו בפני השר. אני מקבל את האמצעים של פיתוח. פיתוח זה אומר - זה כביש, זה ביוב, זה מים וחשמל. שיגיע לכל בית. אם אני מפתח את זה, אני מאמין שאנחנו נוכל לפתח את השכונות האחרות שישנן, בתוך הקו הכחול של היישוב עצמו.

אני יכול לעבור אתכם יישוב-יישוב ולהראות לכם את ה,

יוסי ישי: גודל מגרשי המגורים הוא אחיד?
 עמרם קלעג'י: לא. יש, נדמה לי, כמה, 800, נכון?
 דובר: כ- 800 מטר.
 יוסי ישי: ומה המחיר הממוצע שכולל הוצאות פיתוח למתיישב?
 עמרם קלעג'י: המחיר לא אצלי, כי,
 יוסי ישי: לקבל אינפורמציה, סתם כדי לקבל מושג. לא יודעים? לא יודעים, OK.
 עמרם קלעג'י: אני ממש, כי הטכניקה שהשתמש בה המינהלת, היא כזאת שמביאה חברה מנהלת, עושה חשבון, כמה עולה,
 יוסי ישי: והיא זוקפת.
 עמרם קלעג'י: מחלק את זה למספר המגרשים, ואומרת לאיש, יו"ר, אליעזר גולדברג: זה החלק שלך.
 יוסי ישי: זה העלות.
 עמרם קלעג'י: זה העלות של המגרש.
 יוסי ישי: OK.
 עמרם קלעג'י: וזה הטכניקה שישנה, בכל מקום יש,
 יוסי ישי: OK.
 עו"ד יורם בר סלע: זה עלות הפיתוח.
 יוסי ישי: זה פיתוח והיוון, זה שני דברים. שני מרכיבים,
 עמרם קלעג'י: עלות הקרקע והקטע הזה.
 יוסי ישי: כן.
 עמרם קלעג'י: והיא מגיעה אתו להסדר.
 יוסי ישי: OK.
 עמרם קלעג'י: תמשיך הלאה. כלומר, אלה, אני אומר לך מה ההתנעה שאני מקווה לעשות. הדגם השני שישנו, שישנו בדרג'את ואני

רוצה פה לשים אותו על השולחן, ואני רוצה להעתיק אותו גם לאום בתין, לאל סייד, דרג'את יש לך פה?
 יוסי ישי: הוא למטה. עברת אותו. הנה.
 עמרם קלעג'י: דרג'את נמצא למעלה, אמרתי לכם יש לי תוכנית מפורטת. אני מאוד רוצה להגיע למצב, סיכמתי עם החברי ועד שם, פיתרון מסוג אחר, שהוא אומר ככה, שהממלכה תבוא לא מזיזה אף אחד משום מקום. אני מזיז חמישה בתים, אני יודע להגיע לכל בית, גם לכביש, גם לחשמל, גם למים, גם לביוב.
 עו"ד יורם בר סלע: תוכנית מאושרת כבר?
 עמרם קלעג'י: כן, מפורטת, מאושרת.
 היה ויכוחים, זה קומפלקס שהוא קשה, כן?
 אני יכול להגיע לכל בית עם תוכנית מפורטת, מאושרת. זימנתי את הוועד, אמרתי להם - אני רוצה לפנות למוסדות. אני רוצה לממן שתעזרו לי לממן את התשתיות. אני לא מזיז אף אחד.
 יוסי ישי: איך אתה מסתדר בלא להזיז אף אחד?
 עמרם קלעג'י: שנייה אחת. חמש בתים, אני מוריד אותם לגמרי.
 יוסי ישי: לא, מעבר לזה. אם אתה אומר שמגרש הוא בממוצע 800 מטר, אני מניח שבאופן, הם כרגע לא מאורגנים בצורה הזו.
 עמרם קלעג'י: תקשיב. תבואו לשם,
 יוסי ישי: איך אתה עושה את זה?
 עמרם קלעג'י: תבוא לשם, תראו את זה. כלומר, ראיתי מציאות כזאת שאני, אני יכול, אני יכול לעשות את זה. בנוי בצורה, יש באי-סדר, יש סדר.
 יוסי ישי: OK.
 עמרם קלעג'י: יש סדר מסוים, כן? יש סדר מסוים.

ביקשתי מהוועד, אמרתי - אנא מכם, בואו, תשבו ביחד, תגידו לי שאתם מוכנים להשתתף באיזה, איזה אחוז. אני לא יודע, אני לא הגדרתי את האחוז. אני אלך עם זה, יוסי ישי: אתה מדבר על אחוז קרקע לטובת ציבור? עמרם קלעג'י: לא, תקשיב. את כל הפיתרון, הוא פיתרון מורכב קצת, שנייה. תקשיב לי.

אם אני אצליח לעשות את זה, אני לא יודע אם יהיה מקובל עליכם, והוא אומר ככה - היות והתוכנית המתאר זה, התעלמתי מזה שאין הסדר קרקעות, בסדר עד עכשיו? התוכנית באה, מאושרת על-ידם, בהתעלמות מוחלטת שאין הסדר קרקעות. היישוב בנוי כמעט מרקם די צפוף עירוני, בסדר? אני רוצה להגיע לזה. אני ביקשתי מהם, מהזה, בואו תחליטו בוועד שלכם, תתכנסו, אחרי הרבה שיחות, בוא, עזוב, כאילו עכשיו דיברתי, יוסי ישי: ברור, ברור, עמרם קלעג'י: תגידו שאתם מוכנים להשתתף באיזה אחוז, לתשתיות שלכם. בסדר?

עו"ד יורם בר סלע: הוצאות פיתוח. עמרם קלעג'י: כן. לא כולו. השתתפות. יוסי ישי: השתתפות. עמרם קלעג'י: ענו לי כן. אני עם ה-כן הזה הלכתי למשרד השיכון, למינהל וכל זה. אמרתי - בואו, נעשה מערוף. נעשה תשתיות בתוך היישוב עצמו. בסדר? עם ההשתתפות שלהם. ואז אני יכול להגיע לבית. אז, לצורך זה, מה אני רוצה? לתת אישור לבנייה, יגישו לי כל אחד אישור בנייה לזה. יוסי ישי: למגרש שלו. עמרם קלעג'י: אני רוצה להתעלם מהנושא הזה של בעלות של הקרקע.

יוסי ישי: הבנתי.

עמרם קלעג'י: לתת לו אישור, על-סמך, על-סמך זה שיש לי תוכנית מפורטת, מתעלם מזה שאין לו הסדר עם המינהל, אומר בסוגריים - כל ההחלטות שהתקבלו בוועדה או אחרת, אם ייטיב אתו - יחול עליו גם בסיפור הזה, כלומר, רוצה, כלומר לא, לא לעצור את השיירה, שתמשיך, ואז רוצה לתת לו אישורים על הבתים שיקים והבתים שישנם.

כך אני למעשה מלבין את היישוב עד הסוף.

עכשיו, יישוב, בית שהוא מט ליפול או הוא לא יכול לעמוד, הקונסטרוקציה שלו לא בסדר, אסור שיעמוד, לא יקבל רישיון. כלומר, הבטיחות של האוכלוסייה.

כלומר, אם אני יכול לעשות פעולה כזאת, לתת לו אישור, למרות שהבעלים של הקרקע לא ייתן לי הסכמה, לעקוף את הסיפור, אני חושב שזה חלק מהפיתרון שאני הולך לתת ואני רוצה לעשות את זה לא רק שם, בעוד כמה מספר יישובים.

עו"ד יורם בר סלע: זאת אומרת, ביישוב הזה יש תביעת בעלות לתושבים של הסביבה,

עמרם קלעג'י: כן, במפורש כן.

עו"ד יורם בר סלע: וזה לא, אין הסדר עוד,

עמרם קלעג'י: אין הסדר.

עו"ד יורם בר סלע: זה עוד לא רשום על שם המינהל.

יוסי ישי: אתה מסדיר מגורים לפני הסדר בעלות כולל, זה הרעיון.

עמרם קלעג'י: הוא גר שם, גר אתמול, גר שלשום,

עו"ד יורם בר סלע: זה כאילו הכרה בבעלות.

עמרם קלעג'י: כן, משהו כזה.

עו"ד יורם בר סלע: כאילו הכרה בבעלות, כאילו.

עמרם קלעג'י: תתרגם את זה איך שאתה רוצה.
 עו"ד יורם בר סלע: אני אומר, בקול רם.
 יוסי ישי: אתה מאפשר הסדרת מגורים, בלתי תלוי בהסדרת הבעלות על
 הקרקע.

עמרם קלעג'י: כן. עכשיו, איך עושים את זה?
 [דיבורים ברקע]
 יו"ר, אליעזר גולדברג: לא, אי-אפשר ככה.
 עמרם קלעג'י: זה המהלך שאני הולך להוביל אותו.
 אם היה ואני מצליח, אני רוצה להעתיק אותו, יש לי ברשימה עוד שני
 יישובים.

עו"ד יורם בר סלע: הוא אפשרי בעוד כמה יישובים?
 עמרם קלעג'י: כן, עוד שני יישובים. אני מדבר על אום בתין ואני מדבר
 על אל סאייד.

באותה מתכונת, ללכת לעשות את הסיפור, אז אני אגיע לכל בית
 לתשתיות וכל זה.
 יו"ר, אליעזר גולדברג: אתה בזה לא פותר את הבעיה שלא רוצים לבוא
 ולהשתכן שם. לא רוצים להשתכן שם.
 עמרם קלעג'י: גרים שם.

יו"ר, אליעזר גולדברג: לא, אלה שגרים, אלה שגרים אתה מדבר, גרים, אבל
 חלק מהיישובים שבאבו באסמה, לא גרים. זאת אומרת, יש לך
 פוטנציאל לקליטת מתיישבים, ולא באים.
 יוסי ישי: כנראה בגלל מחלוקת הבעלות. אף אחד לא יבוא לשבת, לגור
 על מקום, כשמישהו אחר תובע עליו בעלות.

עמרם קלעג'י: אני עוד פעם, אני חוזר. אני פשוט מנסה לפתוח מניפה
 של אפשרויות. מהאפשרות של הסדר כולל מסודר, עד מצב כזה
 שאם יש לי במקום פיתרון מסוג כזה, אני הולך לבנות אותו.

אני אעבור ליישוב כמו אום בתין.

יו"ר, אליעזר גולדברג: אבל זה נוגע ליישובים שבהם, לתושבים שכבר נמצאים?

עמרם קלעג'י: כן, כן, כן.

יו"ר, אליעזר גולדברג: תושבים שהוא כבר נמצא שם,

עמרם קלעג'י: נכון, כן.

יו"ר, אליעזר גולדברג: התגבר על הנושא של הבעלות,

עמרם קלעג'י: כן.

יו"ר, אליעזר גולדברג: אחרת הוא לא היה בא לשם. התגבר על הנושא של הבעלות, גר שם, אבל יש לו בעיה של זה, של להוסיף עוד מבנה, להוסיף עוד שטח, זה לא, זה לא בנייה ראשונית, מה שאתה אומר.

עמרם קלעג'י: יש לי בנייה ראשונית, הקיימת,

יו"ר, אליעזר גולדברג: נכון.

עמרם קלעג'י: וגם אם נוסיף על אותו מגרש,

יו"ר, אליעזר גולדברג: נכון, אז אתה אומר,

עמרם קלעג'י: אני אתן לו.

יו"ר, אליעזר גולדברג: אז יש לך, נקרא לזה הפטנט הזה, שאתה אומר - אני מתעלם מהבעלות ואני נותן, נותן יישוב, היתר בנייה, בגלל זה

שזה מתאים לי לתוכנית המפורטת.

עמרם קלעג'י: נכון. אני גוזר את זה מהתוכנית המפורטת.

יו"ר, אליעזר גולדברג: הבנתי. אבל זה לא, אבל זה לתושבים שכבר נמצאים במקום.

עמרם קלעג'י: אמת. כן.

יו"ר, אליעזר גולדברג: זה לא פותר את אלה שאם תבוא ותגיד לו - אני אתן לך לבנות, זה לא יעזור שום דבר.

בלהה גבעון : אלה שמחוץ לגבול,
 יו"ר, אליעזר גולדברג: זה מחוץ לגבול.
 עמרם קלעג'י: נכון.

יו"ר, אליעזר גולדברג: תגיד לו - אני אלך עם, נקרא לזה הפטנט, הפטנט
 הזה לגבי כולם, זה לא יעזור, זה לא יביא לך תושבים לשם.
 עמרם קלעג'י: נכון, נכון. אבל עוד פעם, אני, תשימו לב, אני, אין לי איזה
 קונצפט שהוא יכול להתאים לכל.
 יו"ר, אליעזר גולדברג: נכון, נכון, לא,
 עמרם קלעג'י: אמרתי, אני פותח מניפה.

יו"ר, אליעזר גולדברג: אני רוצה רק להבהיר. אני רוצה להבהיר. אתה הולך
 עם הפטנט הזה לגבי תושבים שנמצאים, רוצים לבנות, רוצים
 להרחיב, רוצים תוספת בנייה, אתה אומר - כל עוד זה מסתדר לי
 עם התוכנית המפורטת, אני נותן היתר.
 עו"ד יורם בר סלע: ואין תביעת בעלות נוגדת של אנשים אחרים.
 יו"ר, אליעזר גולדברג: לא, הוא כבר גר שם, הוא כבר גר, אם הוא גר אז הוא
 התגבר כבר על בעיית הבעלות. הוא כבר נמצא שם.
 עו"ד יורם בר סלע: יש תזוזות קטנות.
 עמרם קלעג'י: יש. כלומר, בקהילה יש הסכמה כבר,
 יו"ר, אליעזר גולדברג: נכון, נכון.
 עמרם קלעג'י: אני מנציח משהו קיים.

יוסי ישי: ואז אפשר לעשות עוד תוכנית לאזור כזה, ששמה אין תביעת
 בעלות, ואז אלה מהסביבה יבואו לשם.
 עמרם קלעג'י: זה, אני, כלומר, אני מדבר גם על אום בתין, שהוא יישוב,
 זה הגבולות שיש לו, נמצאים פה קרוב לארבע-חמש שכונות
 מרוכזות.
 עו"ד יורם בר סלע: לא מרוכזות.

עמרם קלעג'י: יש. תכף אני, תראה אותם בצילום האוויר. יש זה, מה שהלכתי, עשיתי ככה, עשינו ככה - תוכנית אחת, של התשתיות של היישוב, בסדר? כלומר, איפה יהיה הכביש ואיפה יבוא הבית-ספר וזה, ואחר-כך הלכתי, עשיתי זום על כל מקבץ כזה. כלומר, המתכנן ישב עם כל מקבץ עם האנשים שלו. יש ויכוחים, עדיין. כל מקבץ כזה, אני רוצה לעשות אותו על כל מקבץ, שישבו אתו, על כל מקבץ, אני פשוט רוצה לעשות אותה, לנסות לעשות אותה שיטה שאני רוצה לעשות.

עו"ד יורם בר סלע: תוך הידברות.

עמרם קלעג'י: כן. זה הסיפור, האוכלוסייה נמצאת בתוך הקו הכחול של היישוב, ככה למעשה אין לי פה להעביר מפה להעביר משם, כלומר, באל סאייד אותו דבר.

יוסי ישי: רק להזיז קצת בתים, בשביל כבישים.

עמרם קלעג'י: אותו דגם אני רוצה לעשות.

בלהה גבעון: כל האוכלוסייה בתוך הקו הכחול?

עמרם קלעג'י: כמעט רוב האוכלוסייה.

זה דגם, איפה אל סאייד? הנה, אל סאייד, יש לי בעיה עם חלק נמצאים בתוך הקו הכחול, אני רוצה לגמור את התוכנית בעוד חודש אני מקווה לגמור את המפורטת מאושרת, כלומר לעשות אותו סיפור והשלב הבא שיהיה לי אתם זה חלקם, חלק מהאוכלוסייה נחשבת מחוץ לקו הכחול, יש מקומות שלפי דעתי הקו הכחול ברגע שהוא צפוף, להכניס,

עו"ד יורם בר סלע: אפשר רגע לחזור לתצ"א הקודמת?

עמרם קלעג'י: כן.

עו"ד יורם בר סלע: יש שמה בצד עוד,

עמרם קלעג'י: כן כן, אני אומר לך,

עו"ד יורם בר סלע: שאפשר היה, עמרם קלעג'י: הקו הכחול, אני אגמור מזה מה שאני רוצה קצת לעשות תיקונים, תיקוני גבולות,

עו"ד יורם בר סלע: ואז לשנות את הקו הכחול. עמרם קלעג'י: כן, זה מה שאני אפנה, זה סמכותו, פייסל אל הוזייל: במקרה של העתקה יש לך מספיק קרקע ציבורית? עמרם קלעג'י: יש לי דין ודברים עם תל שבע שהם רוצים, חומדים חלק מהשטח, אום-בתי, כן.

אום בתי תביא אותו, יש לי שטח שם שהוא שטח מינהל, שעליו אני בונה, הנה, למשל השטח הזה שאתם רואים שם, כן, ריק, הוא שטח כולו מינהל, חמדו אותו כל השכנים, ואני בהתדיינות, במשפטים, אני מקווה שנגמור את הסיפור.

התוכנית שלי היא כזאת - שחלק ממבני הציבור וחלק שלא היה להם קורת גג, אין להם קרקעות כאלה ואחרים, והסדר כזה או אחר, שאני מנסה איכשהו למצוא גם שכונה כזאת שתהיה לחסרי קרקע. כלומר, כל יישוב, מה שאני מביא דוגמאות, איכשהו, לקבל. כלומר, אלה שני הנושאים שאני מדבר עליהם. מבחינת התכנון הבנייה לגבי כל אחד מהם בנפרד.

אם היה ואצליח לתת את הרישיונות האלה, ואצליח, כי אני מקבל מהרבה עמותות, זה לא חוקי ולא חוקי אם אתה לא עושה ואתה לא ממלא את תפקידך כמו שצריך, כלומר, יש לי לחצים מכל הכיוונים, גם מהימין וגם מקבוצות אחרות. פה אני רוצה שהאיש יסתובב כבטוח בעצמו שיש לו, הוא לא, כי מה קורה פה? אנחנו, הסגנון הדיבור הוא כזה שהוא של הרי החוק אומר - אדם שעשה עבירת בנייה, הוא עבריי, הוא פליליסט. הדו-שיח הופך להיות מצב כזה שאני אוכלוסייה רבה אני מכניס אותה בקטגוריה כזאת

של, המילים, הדיבור שיוצר, הוא יוצר גם לי את הדיכוטומיה הזאת, של התנגשות ו-ויכוח, זה מעבר למה שאני ניסיתי לזכור. כלומר, גם המינוחים והדיבור שישנו, הוא יוצר לי גם את הלהט שישנו.

עכשיו, מתוך הלחץ הזה, כמה שנוכל לפתור את הבעיות, להוציא אותם מתוך הסיר לחץ הזה, שלא נפתור את כל הבעיה, אני חושב שנוכל לעשות הכל.

עכשיו, בוועדה שאני, אם היה והייתי יושב מהצד השני, שאני לא רוצה לשבת שם,

יוסי ישי: זה מה שחיכינו.

עמרם קלעג'י: לא חिकיתם, אני, אני כל הזמן מביא לך פתרונות, מה אתה מדבר, בחייך.

תראו, על רצף הזמן היה הרבה הזדמנויות, על רצף השנים. היה אפשר לעשות באמת זה. עכשיו, מפה עלה, יכול להיות, אם הוועדה,

יו"ר, אליעזר גולדברג: בצרפתית אומרים ... גמרנו, עכשיו אתה הולך לפתוח? עמרם קלעג'י: לא, אני אגיד לך למה אני אומר את זה, אני אגיד לך למה אומר את זה. כי כל פעם שישנה עגלה שעוברת במדבר ולא עולים עליה, אז מחכים לעגלה הבאה שתבוא.

יו"ר, אליעזר גולדברג: צריך עכשיו לראות מה עושים.

עמרם קלעג'י: אני אומר יש עגלה, לא אליכם אני אומר את זה, אלא לשלטון וגם לתושבים, היה וההצעה שאתם תציעו, שהיא תהיה מקובל באיזה צורה שהיא, תכף אני רוצה להכניס אותה במסגרת מה אני מציע בסיפור, בזה. היא צריכה להיות משווקת, גם לממשלה שהיא תהיה נדיבה, גם לאוכלוסייה שצריכה לעלות על העגלה הזאת ולפתור את הבעיה. כי המצב כמו שהוא, הוא

יוצר את הקיטוב, יוצר בתוך האוכלוסיות את הלחץ הכי גדול שישנו.

יו"ר, אליעזר גולדברג: אתה אומר לאכול את העוגה ולהשאיר אותה שלמה. עמרם קלעג'י: לא לא, לאכול וליהנות ממנה, כן, לאכול וליהנות ממנה. דובר: צודק וישים.

עמרם קלעג'י: עכשיו, לכן בנושא של מקרקעין, כי כתב המינוי הוא לא רק מקרקעין, עטפו אותו בכל, בשביל זה אני פרשתי את היריעה בכל הזה, הנושאים שאני דיברתי עליהם זה חינוך, זה הכשרה מקצועית, זה הרחבה של תעסוקה בתוך היישובים, זה מתן חקלאות, אני מודה למשרד החקלאות ולנציב המים שנתן לי מי השקייה, זה פעם ראשונה שנתנו לכל יישוב שעלו 100,000 קוב, חלקם ייגבר, ייתכן מאוד שבקטע המים המושבים אני מאוד רוצה מים כי אני רוצה סביב כל יישוב, כל יישוב, לתת חגורה של זיתים גדולה, או זיתים או עצים אחרים, ייתכן מאוד שאנשים שיש להם תביעות בעלות יוכלו לגדל באותה תביעת בעלות, אם אני מביא להם מים מושבים, יוכלו לעבד את החלקה שלהם. היישוב יהיה קומפקטי, יכול להיות שהוא יישאר בחלקה. כלומר, הדחס הזה של זה, יכול להיות שאני פותר אותו בכיוון של נטיעות ושל גידולים אחרים, אם אני מים מושבים או מים מליחים אי-אפשר להשיג אותם.

כלומר, בחלק הזה אני גם, בקטע הזה מצמצם את הבעיה ונותן תפנית קצת אחרת.

בחקלאות הישראלית, לפי דעתי, אני כמה שאני מכיר, אני פעם הייתי מומחה לנושא, פעם, לא עכשיו, וריכזתי את ענף המשק של תנועת המושבים,

עו"ד יורם בר סלע: זה פעם?

עמרם קלעג'י: לא, יש כל תקופה, זה, עזוב, כי אתה לא יכול להיות מומחה כל הזמן.

אני זוכר שהתפנו מכסות של הקיבוצים, לא רצו לגדל והעברנו אותם למושבים באמת בצורה כזאת וגם המשק הישראלי נהנה מזה. כלומר, כולם נהנו. זה נהנה וזה לא חסר.

ומה שאני פונה פה למשרד החקלאות, לאוצר. אם אתם רואים באפיק, באופק, משתחררות מכסות כאלו ואחרות, שאפשר להעביר אותם להנה, יש המון קשיים, זה מים, זה כל הסיפור. הדרכה, המון דברים. בואו נעשה את זה פה, בשטחי המעטפת. אני פותר פה את החלק של גם בנושא המקרקעין, נותן גם תעסוקה, גם לארץ אני עושה טוב. כלומר, לא צריך להביא ייבוא וכל הסיפור הזה.

החקלאות הוא לא העתיד הכי גדול שישנו, אבל מקווה שיצמח דור חדש לסיפור של העתיד.

שתיים, המתכונת שישנה לכם בנושא המקרקעין, עם שני מרכיבים שאתם יכולים לתת תשובה,

יו"ר, אליעזר גולדברג: יש לך עוד חצי שעה.

עמרם קלעג'י: כן. שני מרכיבים שיכולים לתת תשובה, זה מרכיב אחד - כמה כסף, כן?

יוסי ישי: פיצוי?

עמרם קלעג'י: פיצוי, מרכיב שני הוא כמה קרקע.

עכשיו, המרכיב היה עד עכשיו 20%-80%. זה התפלגות כזאת, כמעט נורמאלית כזאת, של בשימוש של אנשים. יש לך חולצות בארון, בדרך-כלל אתה משתמש ב-20% מסך-כל האוכלוסייה של החולצות. זה התפלגות כזאת שישנה.

פה, הייתי מאוד מציע, מאוד מציע, לפתוח את המניפה. למשל, אם אני לוקח את כביש 6, אני הייתי במקרה מעורב בו, שעברנו דרך בקה אל גרבייה ודרך ג'ת, אמרו לי - יצמחו שערות על כף היד, אם תוכל להצליח. אז לא היה מי שלא התנגד. פתחנו שם את המניפה, הכביש עובר ואנשים קיבלו את הקרקע תמורת קרקע באיזה צורה שהיא.

אז פה, לא אסור להיות נדיב פה. כמה, מה, אני לא יודע לתת את הנוסחה עכשיו. בקטע הזה, בשני המרכיבים, לא אסון, לא למדינה, איפה האוצר? קם. לא, לא, לא אסון להיות נדיב אלא זה, אני אומר, משרת את המדינה, משרת אותם, משרת את כולנו. כלומר, נדיבות כזאת, זה מתחיל לעבוד.

יוסי ישי: אתה אומר שהאופטימום יותר טוב ממינימום.

עמרם קלעג'י: נכון.

יו"ר, אליעזר גולדברג: רק לצורך הפרוטוקול, אתה מדבר על 20 - 80, פשוט להבהיר, 20 לקרקע ו-80 במזומן או בשווה פיצוי?

עמרם קלעג'י: כן.

דובר: זה מה שקיים.

יו"ר, אליעזר גולדברג: אני רוצה רק, הוא אמר 20 - 80, אני רוצה,

עמרם קלעג'י: הנדיבות, אם האיש רוצה,

דובר: זה גם לא עניין של נדיבות, זה, צריך לעשות צדק, זה לא עניין של

נדיבות, כי אם ישנה נדיבות,

דובר: אני אומר את זה כמו שצריך להגיד,

עמרם קלעג'י: אני אומר שמי שצריך להחליט, כדאי שיחליט כן,

בלהה גבעון: שיחליט בנדיבות.

עמרם קלעג'י: שלא יהיה קמצן, בסדר? זה יפה?

דובר: הייתי אומר שילך על,

עמרם קלעג'י: בסדר, לפי המציאות, בסדר.
 שתיים, הבטחות של המדינה שהיו, אנא מכם, עשו צדק להיסטוריה,
 שיתקיימו.

יו"ר, אליעזר גולדברג: הבטחות הרי ניתנות כדי להפר אותן, זה הרי השיטה.
 עמרם קלעג'י: לא לא, באמת, לא. היו בהסכם השלום הבטחות כאלה
 ואחרות, אסור להשאיר אותם במצב שהן לא מכוסות.
 יו"ר, אליעזר גולדברג: שלא יקוימו.

עמרם קלעג'י: שלא יתמשו. ממשל, שלטון, לא יכול להרשות לעצמו
 דבר כזה. אדם יכול לעשות הסכם עם א', קצת לעשות כזאת או
 אחרת.

יו"ר, אליעזר גולדברג: איך אנחנו יודעים על ההתחייבויות?
 עמרם קלעג'י: אני לא יודע. אני חושב שישנם, אם יש משהו כזה,
 ששימו את זה על השולחן.

דובר: יש, יש.

עמרם קלעג'י: אני לא יודע.

דובר: סיכומים.

עמרם קלעג'י: יש, אם היה סיכומים והיה משהו כזה, אני חושב
 שהסיכומים האלה, כדאי שתראו אותם, צריכים להתבצע, שלטון
 לא יכול להרשות לעצמו,

דובר: קודם כל, יש החלטות ממשלה.

יו"ר, אליעזר גולדברג: אלא מה, אלא מה. אלא מה, כמו בכל,

עמרם קלעג'י: לא משנה, אדם שהוסמך.

יו"ר, אליעזר גולדברג: לא, אם יש החלטות ממשלה, זה ברור. אבל כשמדובר
 על התחייבויות,

עמרם קלעג'י: תבדקו את זה, אני לא יודע. אם אדם מוסמך להחליט
 ולתת הבטחה,

יו"ר, אליעזר גולדברג: מה שאני רוצה לומר, לרוב, אין בכתב הסכמים. עמרם קלעג'י: אני לא יודע. יו"ר, אליעזר גולדברג: זאת הערכה. יוסי ישי: אבל יש סיכומים. בהקשר לעניין השלום, להסדר השלום, יש סיכומים.

יו"ר, אליעזר גולדברג: היו סיכומים שבאו אחר-כך לידי ביטוי בחוק. בלהה גבעון: בסדר, אבל הם היו. יו"ר, אליעזר גולדברג: בחוק. השאלה, השאלה אם יש, אני שומע שהיו הבטחות, אבל אלו הבטחות, גם אם היו הבטחות, הן היו בעל-פה, דובר: יש פרוטוקולים.

יו"ר, אליעזר גולדברג: אני לא יודע על הבטחה, הבטחה אחת שיש לה, שהיא הועלתה על הכתב. אבל יכול להיות שאני טועה.

עמרם קלעג'י: אני שומע את זה מאנשים, ולכן אני מעביר את זה. כלומר, בהצעות שהייתי יושב בצד השולחן, נותן מנגנון, היה, אם יש למישהו אפשרות להוכיח שהובטח לו או מישהו מוסמך נתן לו, שהקטע הזה יעמוד ויתממש. אם לא יוכיח, אז חובת ההוכחה נופלת על אדם שהוא אומר שהובטח לו, לא על מישהו אחר.

אז אני חוזר ככה, בקטע הזה של שני המרכיבים, שתיים, התמהיל יכול, הוא האיש לנוע בתוכו, כלומר זה לא רק מספר אחד ומספר שתיים, אלא האיש יכול לנוע באינטרוואל, לא הייתי מציע שינוע בשתי נקודות, הוא יכול לבחור לו תמהיל כזה או אחר,

יוסי ישי: שונה קצת.

עמרם קלעג'י: כן.

עכשיו, עם שינוי שאנחנו נעשה, של ערכי הקרקע ישתנו, כלומר יהיה פונקציה א', פונקציה ב', מתחילה להיות זרימה. אין זרימה היום בנושא של מקרקעין. הכל קפוא. כי אין שום דבר, הכל כמו

שהוא. ברגע שערכי הקרקע ישתנו, למשל ברהט, אזור התעסוקה, אני זוכר אני הייתי מעורב בזה שהוספתי את השטח לאזור התעשייה שם, אמרו - לא תהיה סככת אופניים במקום. היום אי-אפשר להכניס סיכה שם. מחירי הקרקע האמירו שם. כלומר, מצב, נוצר מצב כזה של קנייה ומכירה מתחיל להיות זרימה. כלומר, עם הפיתוח יכול להיות זרימה. פשוט להכניס את הקטע הזה של פיתוח.

אלו ההצעות שאני פשוט מציע ומה שאמרתי בהתחלה, כמה שאפשר לשווק את הוועדה הזאת לאוכלוסייה פה ולמשל. בשיקום, כמה שאפשר, שהמילים יהיו בהירות, לא מתפרשות, לא צריך לקחת פרשני מיסים שיפרשו וזה וזה, אלא שיהיו החלטות שוות לכל נפש, הייתי מאוד מציע לעשות את הסיפור הזה.

פייסל אל הוזייל: עמרם, אתה לא התייחסת לנושא של הבדואים ויש הרבה מאוד בדואים שמחזיקים בעלי חיים. עו"ד יורם בר סלע: או, זהו, מרעה. בדיוק רציתי לשאול. גם אמרת שיש איזה יישוב שהוא עם מרעה.

עמרם קלעג'י: כן, אמרתי, ביר הדאג', אמרתי לכם, דיברתי על זה. פייסל אל הוזייל: ביר הדאג' יכול לתת תשובה לכל הבדואים? בחיך. עמרם קלעג'י: לא כל הבדואים. לא כל הבדואים, דוגמה. בעלי חיים. תקשיב לי, אם את החקלאות היית מכניס, אמרתי לך, מים מושבים, להכניס מכסות שבעתיד מתפנות וצריכות להיות, בנושא של עדרים, להכניס את זה בתוך הסיפור, זה צריך משרד החקלאות צריך לשבת עם האנשים, להכין תוכנית ארוכת טווח. יו"ר, אליעזר גולדברג: יש מה שנקרא חוות רועים, חוות רועים. עמרם קלעג'י: כן.

יו"ר, אליעזר גולדברג: זה אני לא יודע,
 דובר: יישובי רועים.
 יו"ר, אליעזר גולדברג: או יישובי רועים. השאלה, אני מבין, לזה אתה
 התכוונת?
 עו"ד יורם בר סלע: כן, יש יישובי רועים.
 יו"ר, אליעזר גולדברג: יישובי רועים.
 יוסי ישי: איך הוא רואה את המבנה שלהם. עמרם. יש יישובי רועים,
 אמרנו, יש כמה צורות התיישבות. יש התיישבות עירונית, יש
 התיישבות כפרית, יש חקלאית, יש יישובי רועים, כך אמרו לנו.
 איך אתה רואה את המבנה של יישוב רועים?
 עמרם קלעג'י: לא יודע. לא יודע מה זה.
 עו"ד יורם בר סלע: אתה לא יודע מה זה? אתה בתור חקלאי לשעבר לא יודע
 מה זה?
 עמרם קלעג'י: תקשיב, תקשיב. אני בתוך יישוב, הרי אותו איש צריך
 לקבל שירותים אל"ף. על-יד יישוב, בחגורה החיצונה, יהיה, יכול
 להיות מגרש גדול,
 עו"ד יורם בר סלע: יהיה מתחם למרעה.
 עמרם קלעג'י: הוא יפתח לו שם חצר,
 עו"ד יורם בר סלע: מרעה.
 עמרם קלעג'י: זה לא, זה דיר, דיר מסודר, קבוע, מסודר. תהיה מחלבה
 על-ידו, יכול להיות שיעשה גבינות, יעשה לבנה, יארח אנשים.
 עו"ד יורם בר סלע: כאילו מחוץ לגבול,
 עמרם קלעג'י: לא לא, עוד פעם, אני אומר לך, בגבול המתאר, תקשיב
 לי,
 [מדברים יחד]
 עמרם קלעג'י: כדאי שהיה לו דיר מסודר, עד הסוף.

דודו כהן: יש לי שאלה. נניח, ניקח עכשיו את היישוב דריג'את כמשל, שיש שם תוכנית מפורטת, מאושרת, עם חלוקה למגרשים. האם מחר בבוקר, תושבי דרג'את יכולים להגיש לוועדה המקומית לרשות רישוי אבו באסמה, בקשה להיתר בנייה ולקבל היתר בנייה? כי הרי זה כל המטרה של כל התהליכים שעשינו, שינוי תמ"מ, תוכנית מקומית, תוכנית מפורטת, בשביל לתת היתרי בנייה לאנשים שיוכלו לקבל חיבור מים, חשמל ביוב, והכל.

עמרם קלעג': היית בחוץ, בדיוק דיברתי על זה, שאני רוצה לראות רישיון, למרות שאין הסכמה של, לעקוף את הקטע הזה של בעלות, לתת רישיון מתוקף הסמכות של התוכנית המפורטת המאושרת,

יו"ר, אליעזר גולדברג: אם זה מתיישב עם התוכנית המפורטת.

עמרם קלעג': כן, זה מה שאמרתי שאני מאוד מבקש את זה, כלומר, אם אני יכול לקבל דרך הוועדה סעד, אז זה עוזר לי.

יוסי ישי: יש התניה היום? יש היום התניה כזו?

עמרם קלעג': כמובן, כל תוכנית, הסכם בעלים.

יו"ר, אליעזר גולדברג: לכן קראתי לזה פטנט.

עו"ד יורם בר סלע: יכול להיות שלא הבנתי.

יו"ר, אליעזר גולדברג: זה לא בדיוק לפי התוכנית הכתובה.

עמרם קלעג': התוכנית שאתה מגיש, אצלך במושב או בכל,

עו"ד יורם בר סלע: יש לי חתימת בעלים.

עמרם קלעג': חתימה. אני פה,

עו"ד יורם בר סלע: תוכנית לא צריך חתימת בעלים,

עמרם קלעג': פוסח על זה.

עו"ד יורם בר סלע: למרות שיש כאילו תביעת בעלות של צד ג',

עמרם קלעג': כן, נכון.

- עו"ד יורם בר סלע: אתה מאפשר למבקש,
 עמרם קלעג'י: בגלל זה כב' השופט קרא לזה פטנט, כן.
 יו"ר, אליעזר גולדברג: כן.
- עו"ד יורם בר סלע: למי שגר במקום, יושב על המגרש, הבנתי.
 בלהה גבעון: לגבי הנושא שדיברת על השבת,
 עמרם קלעג'י: מי קולחין, כן.
- בלהה גבעון: הרי היישובים האלה מתוכננים כיישובים חדשים ולרובם
 יש קולחין, אז אולי אפשר כבר בילט-אין,
 עמרם קלעג'י: מהכמות שלהם? זה זעום.
- בלהה גבעון: או שילוב, אני יודעת שעכשיו מקימים איזה מתקן משותף
 למספר יישובים.
- עמרם קלעג'י: עשינו תוכנית קולחין לכל המועצה, יש לי תוכנית אב לקולחין,
 אם תרצו - אני אביא לכם את כל תוכניות האב, אני לא רציתי
 להלעיט.
- בלהה גבעון: OK, אפשר גם,
 עמרם קלעג'י: כל יישוב, אני יודע איפה אני מתחבר. טראבין מתחבר
 לרהט, למשל, ועשינו את ההסכם עם רהט, ואני מבקש מהם
 קצת השבה של קולחין לשם. בעוואשנה אני מתחבר לדימונה,
 למת"ש החדש שישנו, באבו גרינאת, אני מתחבר,
 בלהה גבעון: אפשר לבאר-שבע לחבר.
- עמרם קלעג'י: לקחתי מהנדס, הוא יודע את המקצוע. אני לא רוצה
 להתיימר להיות כל דבר.
- בלהה גבעון: אפשר להשתמש בעצם בפוטנציאל הקיים.
 עמרם קלעג'י: בסדר, אני לא הולך ליצור משהו יש מאין.
 בלהה גבעון: לא, כי חשבתי שאתה מתכוון לשפד"ן או משהו,

עמרם קלעג'י: תשימי לב, לא חלומות באספמיא, אני מדבר רק על חומרים שיש לי פה.

בלהה גבעון: השפד"ן מגיע לנגב.

יו"ר, אליעזר גולדברג: כן, אבל לא באזור שלו.

עמרם קלעג'י: זה רחוק. זה יותר מערבה.

בלהה גבעון: לנגב המערבי הוא מגיע.

יו"ר, אליעזר גולדברג: זה לימות המשיח.

עמרם קלעג'י: לא, אני לא הולך לשם,

בלהה גבעון: לא, ההפך.

עמרם קלעג'י: חלק מהזה.

בלהה גבעון: מהפוטנציאל הקיים.

יו"ר, אליעזר גולדברג: טוב. אלה דברייך?

עמרם קלעג'י: אני מודה.

יו"ר, אליעזר גולדברג: אני מודה לך מאוד. אנחנו כולנו מודים לך על הסקירה

שנתת לנו ואנחנו, מכל, מכל מי שמופיע כאן בפנינו, אנחנו

לומדים וגם מהדברים שלך למדנו הרבה. תודה רבה לך.

בלהה גבעון: אנחנו מאחלים הצלחה.